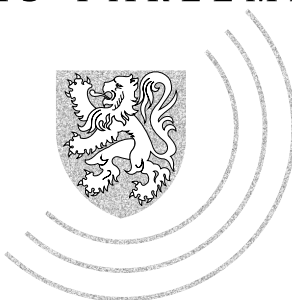

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

8 februari 2007

VERSLAG

– van het Rekenhof –

over de Europese actieprogramma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd

R E K E N H O F

De Europese actieprogramma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd

*Verslag van het Rekenhof
aan het Vlaams Parlement*

Brussel, februari 2007

REKENHOF

De Europese actieprogramma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd

*Verslag van het Rekenhof
aan het Vlaams Parlement*

Goedgekeurd in de
Nederlandse kamer van het Rekenhof
op 6 februari 2007

Inhoud

Bestuurlijke boodschap.....	4
Samenvatting.....	5
1 Inleiding.....	10
1.1 Publicatiebeleid van het Rekenhof.....	10
1.2 Beleidsontwikkelingen in de EU.....	11
1.2.1 Europese Commissie	11
1.2.2 Europees Parlement.....	14
1.2.3 Nationale parlementen	17
2 Algemene kenmerken	18
2.1 Reikwijdte van de programma's.....	18
2.2 Beheer van de programma's.....	19
2.3 Reglementair kader.....	21
2.3.1 Raadsbesluiten.....	21
2.3.2 Contracten.....	21
2.4 Toezicht en evaluatie	23
3 Leonardo da Vinci	24
3.1 Inleiding.....	24
3.2 Nationale autoriteit en nationaal agentschap in Vlaanderen.....	25
3.3 Budgetten.....	26
3.3.1 Toewijzing van het Europese budget aan Vlaanderen.....	26
3.3.2 Vlaamse cofinanciering	28
3.3.3 Transparantie van de rekeningen.....	30
3.4 Uitvoering van het programma binnen Vlaanderen	31
3.4.1 Succes van het programma	31
3.4.2 Dubbele financiering.....	31
3.4.3 Selectieprocedure	32
3.5 Toezicht	33
3.6 Conclusie	34
4 Socrates.....	35
4.1 Inleiding.....	35
4.2 Nationale autoriteit en nationaal agentschap in Vlaanderen.....	37
4.3 Budgetten.....	39
4.3.1 Toewijzing van het Europese budget aan Vlaanderen.....	39
4.3.2 Vlaamse cofinanciering	40
4.3.3 Transparantie van de rekeningen.....	41
4.4 Uitvoering van het programma binnen Vlaanderen	42
4.4.1 Succes van het programma	42
4.4.2 Dubbele financiering.....	43
4.4.3 Selectieprocedure	44
4.5 Toezicht	45
4.6 Conclusie	46
5 Jeugd	47
5.1 Inleiding.....	47
5.2 Nationale autoriteit en nationaal agentschap in Vlaanderen.....	48
5.3 Budgetten.....	49
5.3.1 Toewijzing van het Europese budget aan Vlaanderen.....	49
5.3.2 Vlaamse cofinanciering	50

5.3.3	Transparantie van de rekeningen.....	51
5.4	Uitvoering van het programma binnen Vlaanderen	52
5.4.1	Succes van het programma	52
5.4.2	Dubbele financiering.....	52
5.4.3	Selectieprocedure	53
5.5	Toezicht	54
5.6	Conclusie	55
6	Programmaperiode 2007-2013	56
6.1	Levenslang Leren Programma.....	56
6.2	Jeugd in actie.....	57
7	Conclusie	58
8	Aanbevelingen	59
9	Antwoord van de ministers.....	60
Bijlage 1	Antwoord van de ministers.....	61
1	Antwoord van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming.....	61
2	Antwoord van de Vlaamse minister van Jeugd	62

Bestuurlijke boodschap

Het Rekenhof heeft in 2006 een onderzoek gewijd aan de communautaire actieprogramma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd. Het had in het bijzonder aandacht voor het statuut van de agentschappen, de Europese en Vlaamse financiering, de uitvoering van het programma binnen Vlaanderen en het toezicht daarop.

De uitvoering van de communautaire programma's in Vlaanderen is succesvol. Het onderzoek heeft niettemin uitgewezen dat zowel de Vlaamse overheid als de agentschappen hun rol kunnen optimaliseren.

Vlaanderen betoont beleids- en beheersmatig weinig interesse voor de activiteiten van de agentschappen, hoewel het daarvoor de financiële verantwoordelijkheid draagt. In tegenstelling tot Europa organiseert de Vlaamse overheid nauwelijks toezicht. Het statuut van sommige autoriteiten en agentschappen is bovendien niet conform aan de Europese vereisten.

Bepaalde agentschappen hebben onvoldoende zicht op de Vlaamse cofinanciering. De selectieprocedures zijn voor verbetering vatbaar: zo is een risico op belangenvermenging niet altijd uitgesloten. Bovendien zijn te weinig sluitende procedures voorhanden om dubbele financiering te vermijden.

Het Rekenhof beveelt aan dat elk agentschap de Vlaamse bijdrage in een centraal overzicht registreert, zijn selectieprocedures verfijnt en procedures uitwerkt om dubbele financiering tegen te gaan. Het statuut van elk agentschap moet in overeenstemming met de Europese vereisten worden vastgesteld. De Vlaamse overheid zou op het vlak van toezicht en rapportering initiatieven moeten nemen.

Samenvatting

Elke lidstaat van de Europese Unie heeft op basis van het subsidiariteitsbeginsel de volledige verantwoordelijkheid voor de organisatie van zijn beroepsopleiding, onderwijs en jeugdzaken. De Europese Unie wenst echter de samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en zo nodig hun beleid te ondersteunen en aan te vullen. Zij heeft daarvoor de Europese actieprogramma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd ontwikkeld.

Algemene kenmerken

Voor de drie programma's voorzag de Europese Unie in een referentiebudget van 3.510 miljoen EUR voor alle deelnemende landen voor de volledige programmaperiode 2000-2006: 1.150 miljoen EUR voor Leonardo da Vinci, 1.840 miljoen EUR voor Socrates en 520 miljoen EUR voor Jeugd. Het totaalbedrag voor Jeugd is in 2004 na toetreding van de 10 nieuwe lidstaten opgetrokken tot 605 miljoen EUR.

De programma's worden beheerd door enerzijds de Europese Commissie en anderzijds de nationale overheden. Bepaalde acties worden volledig door de lidstaten, dus gedecentraliseerd, uitgevoerd, andere in gemengd of centraal beheer. Kenmerkend voor de programma's is dat steeds een grensoverschrijdende samenwerking vereist is.

De nationale overheid wijst een administratie aan als nationale autoriteit die verantwoordelijk is voor de coördinatie, het geïntegreerd beheer en de follow-up van de verwezenlijkingen. De autoriteit zorgt voor een efficiënt verloop van het programma op nationaal niveau.

Voor de uitvoering van het programma duidt de autoriteit een nationaal agentschap (NA) aan. De grootste transparantie wordt bereikt als de agentschappen niet in een andere structuur zijn geïntegreerd en geen andere activiteiten buiten het Europese programma uitvoeren. In België is per gemeenschap en per programma een apart agentschap aangesteld. Vlaanderen telt dus drie agentschappen. De taak van het agentschap bestaat in het voorlichten en adviseren van mogelijke deelnemers aan het programma. Bij gedecentraliseerde acties neemt het agentschap ook de beoordeling van de voorstellen op zich. Het staat in voor de administratieve, inhoudelijke en financiële opvolging en begeleiding van de gekozen projecten, alsook voor de verspreiding van de resultaten en het beheer van de Europese middelen.

De rechten en verplichtingen van de betrokken partijen zijn duidelijk omschreven in diverse contracten. Europa heeft duidelijke krijtlijnen uitgetekend voor de subsidiëringsvereisten en te volgen procedures. Dat heeft voordelen, maar wordt door initiatiefnemers vaak als zwaar en omslachtig ervaren.

De autoriteit moet rapporteren over de uitvoering van de contracten aan de Europese Commissie. De commissie houdt geregeld toezicht op het verloop van de programma's. Regelmatig kan zij onafhankelijke externe evaluaties op de resultaten van de communautaire maatregelen en op

de werking van het agentschap laten verrichten. De Europese Commissie dient op haar beurt op gezette tijdstippen te rapporteren aan het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en het Economisch en Sociaal Comité.

Leonardo da Vinci

Het Europees actieprogramma Leonardo da Vinci biedt financiële ondersteuning aan transnationale samenwerkingsprojecten die oog hebben voor de kwaliteit en de innovatieve kracht van de beroepsopleiding.

De Vlaamse Regering heeft de afdeling Europa Werkgelegenheid van het departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw aangewezen als autoriteit. Die aanwijzing is niet meer actueel door de oprichting in 2001 van de vzw ESF-agentschap, die nu de facto de taak van autoriteit uitvoert, en de hervormingen in het kader van beter bestuurlijk beleid. Als agentschap heeft de Vlaamse Regering de vzw Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap aangewezen. Het betreft een aparte rechtspersoon die geen andere activiteiten uitvoert. Hoewel de Vlaamse Regering dat voorschreef, bestaat geen contract tussen de autoriteit en het agentschap.

Over de volledige programmaperiode verloopt ongeveer 21,7 miljoen EUR langs het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap. Vlaanderen beschikt over voldoende en kwalitatief hoogstaande projectvoorstellen, zodat de Europese middelen naar behoren benut worden. Een eventueel verschil tussen de toegekende budgetten en de finale besteding is vooral toe te schrijven aan werkelijke uitgaven die lager liggen dan voorzien of aan deelnemers die afhaken. Per contract met Europa opent het agentschap een aparte bankrekening. Dat maakt de opvolging van de financiële middelen transparant. Het agentschap beschikt niet over een gecentraliseerd overzicht van de Vlaamse cofinanciering. Die informatie is alleen beschikbaar in de individuele dossiers. Voor de werkingskosten houdt het agentschap dit wel nauwgezet en systematisch bij.

Algemeen gesteld is het programma in Vlaanderen succesvol. Vooral mobiliteits- en proefprojecten scoren hoog. Bepaalde maatregelen blijken minder aan te trekken, maar die vaststelling geldt voor alle deelnemende landen. Hoewel het programma raakvlakken heeft met andere Europese actieprogramma's, zoals Socrates, ESF en Equal, blijken in de praktijk weinig sluitende procedures te bestaan om dubbele financiering uit te sluiten. Beroepsopleidingsinitiatieven komen tot stand in een beperkte wereld. Gelet op de specifieke kennisvereisten zijn de project-evaluatoren evenals de leden van het selectiecomité soms afkomstig van organisaties die in principe ook projecten kunnen indienen, wat risico's inhoudt.

Tijdens de programmaperiode 2000-2006 heeft de Europese Commissie drie controles laten uitvoeren bij het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap. De Vlaamse overheid zet echter geen specifieke controles op.

Socrates

Socrates is het onderwijsprogramma van de Europese Unie ter ondersteuning van het Europa van de kennis en het levenslang leren. Het bestaat uit acht acties.

Het agentschap en de autoriteit zijn ingebed in het ministerie van Onderwijs en Vorming. Daardoor is de scheiding tussen beide niet gewaarborgd. De aanstelling van de autoriteit en het agentschap gebeurde door het directiecomité van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, niet door de Vlaamse Regering.

Over de periode 2000-2006 verloopt ongeveer 25,9 miljoen EUR langs het Vlaams Socrates-agentschap. Als de finale besteding lager uitvalt dan de toegekende budgetten, is dat vooral toe te schrijven aan werkelijke uitgaven die lager liggen dan voorzien of aan activiteiten die niet doorgaan. Een duidelijk overzicht van de Vlaamse cofinanciering aangekend op de uitgavenbegroting is niet voorhanden. Het gehanteerde systeem van celkredieten waarborgt de financiële transparantie van elk contract.

Socrates is een succesvol programma. De participatie van Vlaanderen aan bepaalde acties, zoals Erasmus en Grundtvig, is hoog. De Comenius-actie individuele beurzen voor nascholing van het school- en onderwijspersoneel blijkt minder succesvol ten gevolge van een niet-afgestemde Vlaamse regelgeving. Wegens de gedeeltelijke overlapping van de doelgroep met die van het Leonardo da Vinci-programma en mogelijk met Vlaamse subsidies, is dubbele financiering niet uitgesloten. De selectieprocedure was in het verleden soms onvoldoende gedocumenteerd. Bovendien komt het agentschap soms laattijdig tegemoet aan zijn contractuele rapporteringsverplichtingen tegenover de Europese Commissie.

Het agentschap is in 2002-2003 in opdracht van de Europese Commissie doorgelicht door een auditkantoor. Het valt als dienst ingebed in de Vlaamse administratie onder het toezicht van de Interne Audit. De rekenplichtige die de Europese gelden beheert, dient kwartaalstaten en een jaarlijkse beheersrekening te bezorgen aan het intern verzelfstandigd agentschap Centrale Accounting van het ministerie van Financiën en Begroting van de Vlaamse Gemeenschap, die ze vervolgens doorstuurt naar het Rekenhof.

Jeugd

Het programma Jeugd onderscheidt zich van Socrates en Leonardo da Vinci doordat de klemtoon ligt op niet-formeel leren en op vrije tijd.

De Vlaamse Regering sluit tweejaarlijks een beheersovereenkomst met de vzw Jint. Die overeenkomst bevat ook de formele aanwijzing als agentschap. Daarnaast heeft de vzw nog andere Vlaamse taken op het vlak van internationale uitwisseling en samenwerking. Als autoriteit fungeert het intern verzelfstandigd agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen.

Over de volledige programmaperiode zal het budget voor Vlaamse jeugdprojecten 9,1 miljoen EUR bedragen. Het budget is toereikend om alle ontvankelijke projecten te honoreren. Er zijn niet altijd voldoende projecten om het beschikbare budget volledig te benutten. Per contract met Europa opent het agentschap een aparte bankrekening, wat de opvolging van de financiële middelen transparant maakt. De vzw beschikt voor haar Vlaamse werkingsmiddelen echter maar over één rekening, zodat niet onmiddellijk zichtbaar is welke kosten specifiek gerelateerd zijn aan de werking als agentschap. Het agentschap beschikt over nadere informatie daarover en rapporteert die aan de Europese Commissie, maar neemt ze niet op in haar financieel verslag aan de Vlaamse overheid. De vzw heeft, mede door de aard van de subsidiëring, geen zicht op het bedrag van de Vlaamse cofinanciering bij de betoelaagde projecten. Voor de werkingskosten bedraagt de Vlaamse cofinanciering ongeveer 65%. Daarnaast vervult Jint een rol in de Europese netwerken Eurodesk en Salto Center. De Vlaamse bijdrage in deze Europese opdrachten is beperkt.

Vooraf groepsuitwisselingen en Europees vrijwilligerswerk zijn in Vlaanderen succesvolle acties. De doelstellingen van het programma liggen op een ander vlak dan die van Leonardo da Vinci en Socrates, zodat er weinig risico is op dubbele financiering langs die kanalen. Wel kan de Europese financiering van bepaalde projecten overlappen met Vlaamse subsidies. Jint heeft nog geen kwaliteitscriteria ontwikkeld om de ontvankelijke projecten te rangschikken. De selectie is voor een belangrijk deel in handen van mensen uit het veld, wat een risico op belangenvermenging inhoudt.

In 2005 liet de Europese Commissie een externe audit uitvoeren. De Vlaamse Gemeenschap ziet voor de gehele werking van Jint toe op het voldoen aan de subsidiëeringsvoorwaarden en aan de bepalingen in de beheersovereenkomst.

De toekomstige programmaperiode

In de periode 2007-2013 worden de programma's Leonardo da Vinci en Socrates samengevoegd in het nieuwe Levenslang Leren Programma. Dat programma zal o.a. de vier programma's Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci en Grundtvig omvatten. Voor de volledige programmaperiode trekt de Europese Commissie in haar oorspronkelijk voorstel voor het Levenslang Leren Programma een budget uit van ongeveer 6,97 miljard EUR en voor het nieuwe programma Jeugd in actie een budget van 915 miljoen EUR. Voor beide programma's geldt dat een nog groter aandeel gedecentraliseerd zal verlopen.

Besluit

Het statuut van sommige agentschappen is niet conform aan de Europese vereisten. De agentschappen hebben niet altijd een volledig zicht op de Vlaamse cofinanciering. Gelet op hun specifieke kennisvereisten, kunnen de projectevaluatoren of leden van het selectieorgaan afkomstig zijn uit organisaties die ook tot de doelgroep behoren. Verder zijn niet

voldoende procedures voorhanden om dubbele financiering van eenzelfde project te vermijden. De Vlaamse overheid oefent weinig toezicht uit op de activiteiten van de agentschappen.

Antwoord van de minister

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming kon zich vinden in het verslag. De Vlaamse minister van Jeugd stelde in zijn antwoord overtuigd te zijn dat bij de selectie van projecten voldoende garanties zijn ingebouwd om belangenvermenging te vermijden. Aangezien de Vlaamse overheid een aantal bestuurders van de vzw Jint aanwijst, kan de overheid volgens hem wel toezicht houden op de activiteiten van de vzw.

1 Inleiding

1.1 Publicatiebeleid van het Rekenhof

Het financiële management van de EU-gelden vormt een belangrijk aandachtspunt van de werkgroep van EU-rekenkamers (waaronder het Belgische Rekenhof) en de Europese Rekenkamer⁽¹⁾. In dit kader onderzoekt het Rekenhof sinds 2005 elk jaar een specifiek Europees thema, zodat het op termijn mogelijk wordt financiële managementtrends te expliciteren en een totaalbeeld van de EU-gelden op Vlaams niveau tot stand te brengen.

Eind 2005 publiceerde het Rekenhof een eerste EU-verslag: *De Europese Unie en de Vlaamse Gemeenschap: een verkenning*⁽²⁾. Het gaf een overzicht van de institutionele organisatie van de EU en het financiële management van de structuurfondsen in Vlaanderen. De Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement ondersteunde op 7 maart 2006 de analyse van het Rekenhof, die meer transparantie in de geldstromen vanuit het Europese niveau aanbeveelt⁽³⁾. In het kader van de tegensprekelijke procedure had de Vlaamse minister voor Buitenlands Beleid op 3 oktober 2005 geantwoord. Op 13 juni 2006 heeft hij een bijkomende en geactualiseerde stand van zaken bezorgd.

In 2006 heeft het Rekenhof ervoor geopteerd de uitvoering en opvolging van de communautaire actieprogramma's Leonardo da Vinci (beroepsopleiding), Socrates (onderwijs) en Jeugd over de programmaperiode 2000-2006 te beschrijven en onderzoeken. Die actieprogramma's onderscheiden zich op een aantal punten zeer duidelijk van de structuurfondsen. De verschillen situeren zich vooral op het vlak van reglementering, budgettering en beheer. De structuurfondsen zijn bedoeld om achtergestelde regio's of structureel in moeilijkheden verkerende gebieden te ondersteunen en de ontwikkeling van het menselijk potentieel te bevorderen. De maatregelen zijn een initiatief van de lidstaat. Bij de communautaire actieprogramma's beroepsopleiding, onderwijs en jeugd zijn de maatregelen een initiatief van de Europese Commissie, die daarmee de samenwerking tussen de lidstaten wil aanmoedigen en het nationaal beleid ondersteunen. Kenmerkend voor de communautaire acties is dus dat zij steeds een grensoverschrijdende dimensie moeten hebben.

Het huidige verslag is tot stand gekomen door raadpleging van de bestaande openbare informatie van de Europese Commissie en de Vlaamse agentschappen, met name de vzw Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap, het Socrates-agentschap en de vzw Jint. Interviews met

¹ Working Group on National SAI Reports on EU Financial Management.

² Stuk 37-A (2005-2006) – Nr. 1, 5 januari 2006.

³ Stuk 37-A (2005-2006) – Nr. 2, 30 maart 2006, p. 8-9.

afgevaardigden van die agentschappen en dossieronderzoek ter plaatse hebben de informatie verduidelijkt en geconcretiseerd. De bereidwillige medewerking van de agentschappen heeft de totstandkoming van dit verslag mee bevorderd.

Op 10 oktober 2006 heeft het Rekenhof het voorontwerp van verslag overgelegd aan de directeur van het Vlaams Leonardo da Vinci Agentschap, de secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming en de directeur van de vzw Jint. De secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming en de directeur van de vzw Jint legden hun commentaar bij de voorlopige resultaten voor bij brieven van respectievelijk 31 oktober 2006 en 27 oktober 2006. Op 5 december 2006 heeft het Rekenhof het verslag aan de bevoegde ministers bezorgd. De minister van Werk, Onderwijs en Vorming heeft geantwoord op 16 januari 2007 en de minister van Jeugd op 18 januari 2007.

In aansluiting op de EU-ontwikkelingen die hieronder aan bod komen, heeft het verslag bijzondere aandacht voor beheerswijze, procedures, transparantie en toezicht. De gezamenlijke kenmerken van de programma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd worden beschreven in een eerste algemeen deel. Vervolgens komen in afzonderlijke delen de specifieke eigenheden van elk programma aan bod, zoals de maatregelen en acties, de doelgroep, de structuur van het agentschap, de toegevoegde budgetten, de uitvoering en het toezicht. Ten slotte licht het verslag kort de nieuwe programmaperiode 2007-2013 toe. Het sluit af met conclusies en aanbevelingen.

1.2 Beleidsontwikkelingen in de EU

1.2.1 Europese Commissie

Transparantie

Het eerste EU-verslag van het Rekenhof verwees o.m. naar het *European Transparency Initiative* van 3 maart 2005 van EU-commissaris S. Kallas. Op 3 mei 2006 heeft de Europese Commissie het Groenboek over een Europees Transparantie-Initiatief goedgekeurd⁴). In dit Groenboek wordt onder meer de vraag gesteld of de lidstaten moeten worden verplicht informatie vrij te geven over de begunstigden van EU-gelden onder gedeeld beheer. Voor de EU-gelden onder centraal en direct beheer van de EU-Commissie bestaat al informatie over de begunstigden. In het Groenboek gaat de Europese Commissie de verbintenis aan die informatie op een gebruiksvriendelijker manier te verstrekken.

⁴ Commissie van de Europese Gemeenschappen, COM (2006) 194 definitief, Groenboek Europees Transparantie-Initiatief, 3 mei 2006, 13-14.

Stappenplan

Wat betreft het stappenplan van de Europese Commissie voor een geïntegreerd internecontrolekader, beklemtoonde de Ecofin-Raad op 8 november 2005 het onderscheid tussen interne controle en externe audit. Externe instanties zoals nationale rekenkamers maken geen deel uit van het internecontrolekader. De Raad benadrukte dat iedere vorm van samenwerking tussen onafhankelijke hoge controle-instanties en de Europese Rekenkamer alleen mogelijk is op basis van artikel 248 van het EG-Verdrag. De Raad tekende aan dat sommige onafhankelijke hoge controle-instanties bereid zijn te onderzoeken hoe zij hun bijdrage aan een geïntegreerd controlekader voor EU-middelen kunnen verbeteren⁽⁵⁾.

Het Contactcomité, waarin de presidenten van de rekenkamers van de EU-lidstaten en de president van de Europese Rekenkamer zitting hebben, heeft zich op 5 en 6 december 2005 in Stockholm eveneens uitgesproken over de eventuele rol van rekenkamers van EU-lidstaten in het stappenplan van de Europese Commissie. Het Contactcomité nam een resolutie aan over de rol van externe audit binnen het raamwerk van accountability voor EU-fondsen⁽⁶⁾. De resolutie herinnert aan verschillende principes waarop de Ecofin-Raad in zijn conclusie van 8 november 2005 heeft gewezen en stelt onder meer dat het Contactcomité de reikwijdte zal identificeren voor verdere verbetering van de systemen van beheer, interne controle en accountability voor het efficiënt en effectief gebruik van EU-gelden in de EU-lidstaten.

Actieplan

De Europese Commissie heeft vervolgens op 17 januari 2006 een actieplan voor een geïntegreerd internecontrolekader gepubliceerd met zestien acties⁽⁷⁾. Het uiteindelijke doel van al die maatregelen is te zorgen voor een effectievere en efficiëntere interne controle van de EU-middelen en voor een solide basis op grond waarvan de Europese Rekenkamer een positievere betrouwbaarheidsverklaring kan opstellen. De acties zijn gegroepeerd rond vier onderwerpen:

- Vereenvoudiging en gemeenschappelijke controlebeginselen (actie 1 tot 4)
Om een goed evenwicht te bereiken tussen adequate controle enerzijds en het vermijden van lastige nalevingverplichtingen anderzijds, zal het geïntegreerde controlekader gemeenschappelijke beginselen invoeren met de nadruk op duidelijkheid, eenvoud en een consequente benadering van de evaluatie van het foutenrisico in de onder-

⁵ Raad Ecofin, (FIN 417), Conclusies, 8 november 2005.

⁶ Statement on the role of external audit within the framework of accountability for Community funds.

⁷ Commissie van de Europese Gemeenschappen, COM (2006) 9 definitief, Actieplan van de Commissie voor een geïntegreerd internecontrolekader, 17 januari 2006.

liggende verrichtingen. Die benadering moet deel uitmaken van de overwegingen van de wetgever, waarbij de klemtoon moet liggen op een passende controleketen en de verantwoordelijkheden van de verschillende actoren.

- Beheersverklaringen en controlezekerheid (actie 5 tot 8)

Verklaringen die het management afgeeft, versterken zijn verantwoordingsplicht en stimuleren de beheerders van communautaire middelen om de onderliggende controlesystemen te evalueren en te verbeteren. Samen met de garantie die de onafhankelijke auditoren kunnen verstrekken, maken zij deel uit van de structuur die zekerheid verschaft aan de Europese Commissie en, in laatste instantie, de Europese Rekenkamer.

Voor de rekenkamers van de EU-lidstaten is actie 8 belangrijk, die gaat over de extra zekerheid door hoge controle-instanties. Het stappenplan stelt voor hoge controle-instanties toezicht te laten uitoefenen op de nationale controlekaders voor EG-middelen en onafhankelijk advies te laten uitbrengen over mogelijke beheersverklaringen. Bij de inventarisatie van leemten is immers gebleken dat de hoge controle-instanties op een aantal gebieden van gedeeld beheer extra zekerheid zouden kunnen verschaffen door advies uit te brengen over het beheer van de EU-middelen of door controle van nationale middelen voor de medefinanciering van communautaire projecten.

De Ecofin-Raad tekende, zoals hoger vermeld, op 8 november 2005 aan dat sommige hoge controle-instanties bereid zijn de vraag te onderzoeken hoe zij hun bijdrage aan een geïntegreerd controlekader voor EU-middelen kunnen verbeteren zonder hun onafhankelijkheid in gevaar te brengen. Ook het Contactcomité van de voorzitters van hoge controle-instanties van de lidstaten zal blijven bijdragen tot de verbetering van het kader in die context en heeft de follow-up van de werkzaamheden gepland voor 2006.

In samenwerking met de Europese Rekenkamer zal de Europese Commissie de dialoog met de hoge controle-instanties intensiveren en analyseren hoe de bestaande zekerheid kan worden aangevuld en vergroot op basis van bestaande verslagen van hoge controle-instanties.

De lidstaten moeten, volgens de Europese Commissie, hun nationale en regionale parlementen verzoeken hun hoge controle-instanties te vragen controle- en betrouwbaarheidsverklaringen met betrekking tot EU-financiering op hun niveau te verstrekken. De conclusies van de verslagen moeten ook ter beschikking worden gesteld aan de Europese Commissie en de Europese Rekenkamer.

- Single audit: resultaten bekendmaken en prioriteit geven aan kosten-batenverhouding (actie 9 tot 11)

Om dubbel controlewerk zoveel mogelijk te voorkomen en het auditniveau met een bepaalde hoeveelheid middelen zo hoog mogelijk

te maken, kan worden vertrouwd op controles op elk niveau in de keten op voorwaarde dat nauwkeurig omschreven en gedocumenteerde controle-informatie wordt uitgewisseld. Een geformaliseerde analyse van de kosten en baten op elk niveau zal kunnen aantonen dat de bestaande controles het resterende foutenrisico in de onderliggende verrichtingen hebben geoptimaliseerd.

- Sectorspecifieke leemten (actie 12 tot 16)

Wegens het zeer heterogene karakter van de diverse beleidsterreinen van de EU moet het geïntegreerde internecontrolekader flexibel genoeg zijn om een optimale uitvoering te verzekeren. Na de inventarisatie van de leemten en een grondige analyse ervan zijn de diensten van de Europese Commissie in staat in passende controles te voorzien. De controles zullen worden gekoppeld aan een overeenkomstige rapportage, wat ervoor moet zorgen dat de effectiviteit van de controles gemakkelijk kan worden aangetoond.

De Europese Commissie is van oordeel dat de medewerking van de lidstaten en andere derden waaraan zij begrotingstaken toevertrouwt, cruciaal is voor het welslagen van het geïntegreerde internecontrolekader, aangezien dat kader ervoor moet zorgen dat zij de EU-middelen goed beheren. In dat verband bepaalt het Interinstitutioneel Akkoord betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer⁽⁸⁾, overeenkomstig het actieplan, dat de betrokken controleautoriteiten in de lidstaten moeten beoordelen of de beheers- en controlesystemen aan de communautaire voorschriften voldoen.

1.2.2 Europees Parlement

In het kader van het besluit tot kwijtingverlening over de EU-begroting 2004, heeft het Europees Parlement onder meer de volgende aanbevelingen geformuleerd⁽⁹⁾.

Transparantie

Het Europees Parlement is voorstander van het transparantie-initiatief van de Europese Commissie en verwacht daarvan concrete acties en wetgevingsvoorstellen die meer transparantie zullen brengen in de wijze waarop de EU-middelen worden besteed en beheerd.

⁸ Publicatieblad van de Europese Unie, (C 139/1-17), 14 juni 2006.

⁹ Resolutie van het Europees Parlement met de opmerkingen die een integreerend deel uitmaken van het besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Unie over het begrotingsjaar 2004, goedgekeurd door het Europees Parlement op 27 april 2006.

Stappenplan en actieplan

Het Europees Parlement verwelkomt het stappenplan en het actieplan van de Europese Commissie. Het verwacht dat het geïntegreerde internecontrolekader op 1 mei 2009 zal worden ingevoerd.

Interne controle

Het Europees Parlement is verheugd dat de Raad en de Europese Commissie het eens zijn over het belang van een verbeterde interne controle. Die doelstelling moet worden verwezenlijkt zonder de administratieve lasten te vergroten. Vereenvoudiging van de onderliggende wetgeving is dan ook een *conditio sine qua non*. Om tot een positieve betrouwbaarheidsverklaring te komen, is een goed financieel beheer van middelen onder gezamenlijk beheer prioritair. Het Europees Parlement is van oordeel dat daartoe, waar van toepassing, bepalingen kunnen worden opgenomen in de desbetreffende basiswetgeving. Als onderdeel van hun toegenomen verantwoordelijkheid voor de structuurfondsen en overeenkomstig de nationale grondwettelijke vereisten zullen de relevante controleautoriteiten in de lidstaten beoordelen in hoeverre de beheers- en controlesystemen aansluiten bij de communautaire voorschriften. De lidstaten hebben beloofd jaarlijks op het passende nationale niveau een samenvatting van de beschikbare audits en verklaringen op te stellen.

Vrijwillige verklaring

Het Europees Parlement acht het wenselijk dat de lidstaten een vrijwillige verklaring op nationaal niveau afgeven¹⁰). Het beveelt aan dat voor iedere lidstaat die een dergelijke verklaring afgeeft, een minder zwaar auditprogramma geldt, op voorwaarde dat de Europese Commissie van oordeel is dat de lidstaat daadwerkelijk een lager foutenrisico vertegenwoordigt dan een lidstaat die een dergelijke verklaring niet afgeeft.

Het Europees Parlement nodigt de Europese Commissie daarom uit, als zij van een lidstaat niet de verlangde zekerheid kan verkrijgen, een zwaarder auditprogramma voor de *ex-post* goedkeuring van de rekeningen op te leggen en daarbij volledig gebruik te maken van de mogelijkheid tot opschorting van betalingen of tot toepassing van financiële correcties. Het Europees Parlement nodigt ook de nationale parlementen, met name de nationale begrotingscontrolecommissies en commissies

¹⁰ Nederland, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk werken, op vrijwillige basis mee aan dit systeem van nationale verklaring. De Nederlandse Algemene Rekenkamer is gevraagd, ten behoeve van het Parlement, jaarlijks een oordeel af te geven bij deze nationale verklaring. Bedoeling is deze nieuwe taak op te nemen in de comptabiliteitswet (persbericht ministerraad, 17 november 2006 en website Algemene Rekenkamer, 22 november 2006).

die deel uitmaken van de COSAC⁽¹¹⁾ nadrukkelijk uit deze materie met hun nationale regeringen te bespreken.

Mogelijke rol van de nationale controle instanties

In de kwijtingsresolutie over 2003⁽¹²⁾ beschouwde het Europees Parlement het als essentieel te onderzoeken hoe de nationale controle instanties een meer operationele taak kunnen vervullen.

Het Europees Parlement is ook van oordeel dat de nationale controle instanties er belang bij hebben te weten – en dus de plicht hebben te onderzoeken – of de nationale jaarrekeningen al dan niet daadwerkelijke of voorwaardelijke verplichtingen bevatten vanwege een gebrekkige naleving van de EU-voorschriften. De nationale controle instanties zouden de door de nationale overheid opgezette interne controlesystemen kunnen controleren, evenals de regelmatigheid en wettigheid van de onderliggende verrichtingen in hun eigen land.

Het Europees Parlement roept de nationale controle instanties op de verantwoordelijkheid te nemen voor de controle op het plaatselijke gebruik van EU-middelen, zodat de oprichting van nationale vertegenwoordigingen van de Europese Rekenkamer overbodig is. Het Europees Parlement is van oordeel dat een dergelijke controle van de activiteiten op nationaal niveau het bewustzijn van de noodzaak aan een doeltreffende controle kan stimuleren en nationale parlementariërs kan helpen de standpunten van hun regering in de Ecofin-Raad te definiëren. Het Europees Parlement nodigt de nationale begrotingscontrole commissies uit deze kwestie met hun nationale controle instantie te bespreken.

Systeem van interne controle van de Europese Commissie

De lidstaten worden door het Europees Parlement opgeroepen, in overeenstemming met de goede praktijk die sommige van hen al volgen, ervoor te zorgen dat de nationale – en waar van toepassing ook regionale – controle instanties jaarverslagen publiceren over de besteding van EU-middelen.

¹¹ Conference of Community and European Affairs Committees of Parliaments of the European Union of Conferentie van de commissies voor communautaire en Europese aangelegenheden van de parlementen van de Europese Unie.

¹² Resolutie van het Europees Parlement met de opmerkingen die integreerend deel uitmaken van het besluit tot het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 2003, Afdeling III – Commissie, goedgekeurd door het Europees Parlement op 12 april 2006.

1.2.3 Nationale parlementen

Van 17 tot 18 mei 2005 vond de 33^e vergadering plaats van de COSAC. Leden van de nationale parlementen bespraken er onder meer de controle van EU-uitgaven. De resolutie die is aangenomen tijdens die vergadering vermeldt onder meer de volgende aanbevelingen:

- het is wenselijk de controle van EU-uitgaven, vooral op nationaal vlak, te verbeteren;
- het is noodzakelijk de beheers-, audit- en controlestructuren te versterken om de verantwoording van de lidstaten te kunnen verbeteren;
- COSAC verwelkomt het voorstel om een model van single audit in te voeren in de EU.

De 34^e vergadering van 9 tot 11 oktober 2005 en de 35^e vergadering van 22 tot 23 mei 2006 van de COSAC gingen niet verder in op de thematiek.

2 Algemene kenmerken

2.1 Reikwijdte van de programma's

In overeenstemming met het oprichtingsverdrag van de Europese Unie⁽¹³⁾ maken beroepsopleiding, onderwijs en jeugd geen deel uit van beleidsdomeinen waarvoor de Unie een gemeenschappelijk beleid moet ontwikkelen en ten uitvoer leggen. Elke lidstaat heeft op basis van het subsidiariteitsbeginsel de volledige verantwoordelijkheid voor de organisatie van zijn beroepsopleiding, onderwijs en jeugdzaken. Het oprichtingsverdrag bepaalt wel dat de Unie voor die materies de samenwerking tussen de lidstaten dient aan te moedigen en zo nodig hun beleid dient te ondersteunen en aan te vullen. Een van de specifieke middelen die de Unie daartoe gebruikt is de ontwikkeling van communautaire actieprogramma's.

De drie communautaire programma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd behoren tot de verantwoordelijkheid van de Europese commissaris voor Onderwijs en Cultuur. Zij worden gefinancierd vanuit de EU-begroting, meer bepaald titel 15 onderwijs en cultuur. Bij het begin van de programmaperiode stelt de Europese Commissie een referentiebudget vast. Dat bedroeg voor de drie programma's over de volledige programmaperiode 2000-2006 3.510 miljoen EUR: 1.150 miljoen EUR voor Leonardo da Vinci, 1.840 miljoen EUR voor Socrates en 520 miljoen EUR voor Jeugd. Na toetreding van de nieuwe lidstaten in 2004 werd het totaalbedrag voor Jeugd opgetrokken tot 605 miljoen EUR.

Jaarlijks bepaalt de Europese Commissie het precieze jaarbudget en de nadere verdeling per deelnemend land. De Vlaamse budgetten geven enkel weer wat langs de Vlaamse agentschappen transiteert. Een volledig en correct overzicht op wat effectief toekomt aan Vlaamse uitvoerders van projecten, de zogenaamde promotoren⁽¹⁴⁾, is niet beschikbaar. Daar zijn twee redenen voor. Enerzijds verloopt de financiële vergoeding voor een aantal acties niet langs de agentschappen: de promotor ontvangt de vergoeding in die gevallen rechtstreeks van de Europese Commissie⁽¹⁵⁾. Anderzijds zijn bij de projecten steeds partners van diverse landen betrokken. De financiële vergoeding voor de projecten die de Vlaamse promotor coördineert, sluipt hij deels door naar buitenlandse partners. Omgekeerd ontvangen Vlaamse partners Europese gelden voor projecten die een buitenlandse promotor coördineert en langs een niet-Belgisch agentschap verlopen. Op de gelden die op die manier naar Vlaanderen vloeien, hebben de Vlaamse agentschappen geen zicht.

¹³ Verdrag van Rome van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

¹⁴ In het Socrates-programma is het begrip promotor minder ingeburgerd en is veeleer sprake van begunstigen.

¹⁵ Zie ook 2.2.

Tegenover de Europese middelen moet Vlaanderen ook middelen zetten in de vorm van cofinanciering.

De programma's zijn toegankelijk voor in totaal 31 landen: de EU-lidstaten, de EVA-landen⁽¹⁶⁾ die lid zijn van de EER⁽¹⁷⁾ (IJsland, Liechtenstein en Noorwegen) en de kandidaat-lidstaten (Bulgarije, Roemenië en sinds 2004 ook Turkije). In beperkte mate en onder bepaalde voorwaarden kunnen ook partners uit derde landen deelnemen aan enkele acties van het programma Jeugd.

Kenmerkend voor de drie programma's is dat steeds een grensoverschrijdende samenwerking vereist is. De acties moeten een internationale dimensie hebben en zijn bijgevolg veelal gericht op:

- *mobiliteit van personen*, zoals buitenlandse stages of uitwisselingsprojecten met buitenlandse organisaties;
- *transnationale partnerschappen*, waarbij organisaties uit diverse landen een project ontwikkelen of informatie uitwisselen.

Bij mobiliteitsprojecten is het meestal de zendorganisatie die de Europese financiering ontvangt. In het programma Jeugd kan Vlaanderen bij een aantal acties ook steun krijgen als het optreedt als gastland. Bij transnationale partnerschappen verloopt de financiering langs de partner die de coördinatie op zich neemt. Die is ertoe gehouden het betreffende deel van de financiële steun door te storten aan zijn buitenlandse partners.

Opvallend voor de Europese subsidiëring van beroepsopleiding, onderwijs en jeugd is dat de initiatieven tot stand komen in een beperkte wereld. Over de jaren heen zijn het veelal dezelfde organisaties die aan de programma's deelnemen en die over de kennis en ervaring beschikken om een project soepel te laten verlopen. Bij de aanstelling van project-evaluatoren of selectieorganen valt de keuze bijgevolg soms op mensen die verbonden zijn aan instanties die in principe ook projecten kunnen indienen, wat risico's inhoudt⁽¹⁸⁾.

2.2 Beheer van de programma's

Voor de actieprogramma's zijn drie beheerswijzen mogelijk: volledig gecentraliseerd door de Europese Commissie, volledig uitgevoerd door de nationale overheden of gemengd beheer. Ten opzichte van de vorige programmaperiode is de decentralisatie toegenomen.

De Europese Commissie en de nationale overheden laten zich bijstaan door een aantal specifieke instanties.

¹⁶ Europese Vrijhandelsassociatie.

¹⁷ Europese Economische Ruimte.

¹⁸ Dat risico doet zich niet voor bij acties die zich richten tot individuele studenten of leerlingen, zoals Erasmus binnen het Socrates-programma.

De Europese Commissie laat zich bijstaan door een bureau voor technische bijstand en per programma door een programmacomité.

- Het bureau van technische bijstand, sinds 2005 het Uitvoerend Agentschap Onderwijs, Audiovisuele media en Cultuur genaamd, verleent bijstand voor de drie programma's. Zij voert organisatorische en secretariële taken uit in verband met de beoordeling van de voorstellen, alsook ondersteunende taken (toezicht op projecten, organisatie van vergaderingen, opmaak van contracten).
- Het programmacomité is eerder een adviserend en sturend orgaan. Het is samengesteld uit twee vertegenwoordigers van elke lidstaat¹⁹) en wordt voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Europese Commissie.

Als nationale autoriteit wijst de nationale overheid een administratie aan die verantwoordelijk is voor de coördinatie, het geïntegreerd beheer en de follow-up van de verwezenlijkingen. De autoriteit zorgt voor een efficiënt verloop van het programma op nationaal niveau. Voor de uitvoering van het programma laat de autoriteit zich bijstaan door een nationaal agentschap. Zij dient te voorzien in een administratieve of contractuele regeling met het nationaal agentschap in het kader van de operationele procedures. De autoriteit dient de werking van het agentschap op te volgen en toezicht te houden.

In de lijn met de toegenomen decentralisatie is de rol van de agentschappen versterkt ten opzichte van de vorige programmafase. De minimale vereisten waaraan een agentschap moet voldoen, de taken ervan en de verantwoordelijkheden van de lidstaat ten aanzien van het agentschap zijn voor de programma's Leonardo da Vinci en Jeugd vastgelegd in een besluit van de Europese Commissie. Dat schrijft o.a. voor dat het agentschap rechtspersoonlijkheid heeft. Het moet beschikken over de nodige infrastructuur om met de initiatiefnemers, andere agentschappen en de Europese Commissie te kunnen communiceren. De agentschappen moeten over voldoende gekwalificeerd personeel en financiële middelen beschikken. Zij mogen zelf niet optreden als uitvoerder van een project binnen het programma. Voor Socrates ontbreekt een dergelijk besluit van de Europese Commissie.

Het commissiebesluit stelt ook dat het agentschap niet alleen een taak te vervullen heeft als afwikkelaar van de administratieve en financiële aspecten, maar dat het vooral een belangrijke rol te vervullen heeft bij de promotie en uitvoering van het programma, onder de verantwoordelijkheid van de autoriteit. De taken van de agentschappen omvatten concreet:

- de voorlichting over en publicatie van de oproepen tot het indienen van voorstellen; eventueel hulp aan mogelijke initiatiefnemers bij het vinden van partners;

¹⁹ Vlaanderen heeft per programma één vertegenwoordiger in het comité.

- de beoordeling van de voorstellen voor de gedecentraliseerde of gemengd beheerde acties;
- de voorbereiding, afhandeling, controle en liquidatie van de overeenkomsten met promotoren in het kader van de gedecentraliseerde acties van het programma;
- de voorlichting en advisering van de deelnemers aan het programma en de verspreiding van de resultaten van de projecten;
- het beheer van de financiële middelen: het agentschap ontvangt middelen van Europa en stort ze door aan de promotoren.

Bij een gebrekkige werking van het agentschap wordt de autoriteit financieel verantwoordelijk gesteld. Een ingebrekestelling van het agentschap betekent dus een financieel risico voor de lidstaat.

In België is per gemeenschap en per programma een apart agentschap aangesteld. Vlaanderen telt dus drie agentschappen: het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap, het Socrates-agentschap en voor het programma Jeugd de vzw Jint.

2.3 Reglementair kader

2.3.1 Raadsbesluiten

Per programma heeft de Raad van de Europese Unie een besluit goedgekeurd dat het wettelijk kader vastlegt. De artikelen van de besluiten omschrijven o.a. de doelstellingen, de maatregelen, de doelgroep, de verantwoordelijkheden van de lidstaten, de rol van het programma comité, de deelnemende landen, het referentiebudget en de evaluatie van het programma.

De drie raadsbesluiten voorzien ook in de mogelijkheid gezamenlijke acties op te zetten die de individuele programma's beroepsopleiding, onderwijs en jeugd overstijgen. De eerste jaren werden nog pogingen ondernomen tot gezamenlijke acties. In Vlaanderen is één gemeenschappelijk project van Socrates en Leonardo da Vinci doorgegaan. De laatste jaren zijn de gezamenlijke acties op Europees niveau echter doodgebloed.

De bijlagen bij de raadsbesluiten concretiseren o.a.:

- de maatregelen/acties, de voorwaarden omtrent de duur van de projecten en de maximale financiële bijdrage per project;
- de selectieprocedures;
- de verdeling van het budget over de maatregelen/acties.

2.3.2 Contracten

Contracten op diverse niveaus concretiseren de uitvoering van de programma's.

De Europese Commissie sluit met de agentschappen twee soorten van overeenkomsten. Eerst wordt een *operationele overeenkomst* gesloten over de financiering van de activiteiten van het agentschap. De overeenkomst is (twee)jaarlijks hernieuwbaar en is gekoppeld aan een (twee)jaarlijks werkprogramma dat het agentschap voorlegt met akkoord van de betreffende lidstaat en met goedkeuring van de Europese Commissie. De commissie bepaalt de voorwaarden waaraan het werkprogramma dient te voldoen. Zij bepaalt op basis van dit werkprogramma de maximale financiële bijdrage (niet hoger dan 50%). Vervolgens sluit de Europese Commissie met het agentschap *overeenkomsten betreffende de gedecentraliseerde maatregelen/acties*, waarin het beheer van de fondsen (o.a. het administratieve en financiële beheer, de monitoring van het gebruik van de fondsen) aan bod komt.

De contracten tussen de Europese Commissie en het agentschap stipuleren de looptijd, het maximum budget, de betalingsvoorwaarden, het rekeningnummer waarop de bedragen gestort zullen worden, de evaluatiemomenten waarop de Europese Commissie tussentijdse of eindrapporten verwacht, evenals de noodzaak tot certificering door een erkende instantie. De contracten worden aangevuld met talrijke bijlagen, waaronder de algemene regels voor financieel beheer, een administratief en financieel handboek, alsook modellen van financiële en inhoudelijke rapporteringsdocumenten.

Zodra de selectie van de projecten rond is, sluiten het agentschap en de promotor een contract. Ook die contracten bevatten gedetailleerde informatie over het voorwerp, de duur, de financiering van het project (maximumbudget en betalingsvoorwaarden), de verwachte rapporteringsdocumenten, de bankrekening, e.d. Ze zijn eveneens aangevuld met talrijke bijlagen, waaronder het budget van het project, een lijst van de deelnemende partners, het administratief en financieel handboek, en modellen van een tussentijds en eindrapport.

Zowel bij Leonardo da Vinci als bij Socrates sluiten de promotoren of begunstigden op hun beurt een contract met hun partners en bij mobiliteitsprojecten (stages en uitwisselingsprogramma's) zelfs met elke individuele deelnemer.

De belangrijkste documenten, zoals handboeken, gidsen en rapporteringsmodellen, zijn terug te vinden op de websites van de agentschappen⁽²⁰⁾. De documenten zijn gedetailleerd en duidelijk. Ze tonen echter ook aan dat de subsidiëringseisen en de voorwaarden waaraan een project moet voldoen, vrij uitgebreid zijn. De initiatiefnemers ervaren daardoor het indienen en afhandelen van een project soms als log.

²⁰ www.vl-leonardo.be, www.ond.vlaanderen.be/socrates en www.jint.be.

2.4 Toezicht en evaluatie

De Europese Commissie houdt in samenwerking met de lidstaten geregeld toezicht op het verloop van de programma's.

Op projectniveau is het agentschap verantwoordelijk voor de evaluatie van de projecten in het kader van de gedecentraliseerde maatregelen. Daarbij baseert het agentschap zich op de interimrapporten en de eindrapporten van de projecten. De rapporteringsmomenten zijn vastgelegd in de overeenkomsten tussen het agentschap en de promotor.

De Europese Commissie bepaalt dat in geval van onregelmatigheden, nalatigheid of bedrog van het agentschap de lidstaat financieel verantwoordelijk is. De lidstaat moet erop toezien dat het agentschap naar behoren werkt. Een eventueel frauduleus handelen van de promotor, waarbij het agentschap tevergeefs de nodige stappen tot invordering heeft ondernomen, wordt wel gedragen door het programma en niet door de nationale overheid.

Op programmaniveau is in twee rapporteringsmomenten voorzien: 31 december 2003 en 30 juni 2007. De verslagen die de lidstaten per programma indienen bij de Europese Commissie behandelen de uitvoering en doeltreffendheid van de programma's, alsook de invloed ervan op de in de lidstaten bestaande stelsels en voorzieningen. De autoriteit stelt daarvoor een wetenschappelijke instelling of gespecialiseerde derden aan.

Regelmatig kan de Europese Commissie onafhankelijke externe evaluaties laten verrichten op de resultaten van de communautaire maatregelen.

De Europese Commissie dient op haar beurt op gezette tijdstippen te rapporteren aan het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en het Economisch en Sociaal Comité. De concrete rapporteringsmomenten zijn per programma opgenomen in de raadsbesluiten. Voor alle drie de programma's is voorzien in diverse tussentijdse uitvoeringsrapporteringen en in een eindverslag, dat de Europese Commissie op 31 december 2007 moet voorleggen.

3 Leonardo da Vinci

3.1 Inleiding

Het Europees actieprogramma Leonardo da Vinci biedt financiële ondersteuning aan transnationale samenwerkingsprojecten die oog hebben voor de kwaliteit en de innovatieve kracht van de beroepsopleiding.

Het programma ging voor het eerst van start in 1995 voor een periode van 5 jaar. Vanwege de belangrijke impact op de beroepsopleiding, werd het programma voortgezet in een tweede versie. Het Leonardo da Vinci II-programma loopt van 1 januari 2000 tot 31 december 2006. De Raad van de Europese Unie heeft het programma formeel goedgekeurd op 26 april 1999.

Het raadsbesluit 1999/382/EG legt de basis voor het volledige programma. Artikel 2 omschrijft de doelstellingen van het programma. Samengevat gaat het om:

- het vergroten van de vaardigheden en bekwaamheden met het oog op bevordering van de inzetbaarheid;
- het vergroten van het aanpassingsvermogen;
- het vergroten van het concurrentievermogen en het ondernemerschap, mede met het oog op nieuwe werkgelegenheidskansen.

Om de doelstellingen te bereiken, zijn vijf maatregelen uitgewerkt:

- transnationale mobiliteit (stages en uitwisselingsprogramma's) van personen die een beroepsopleiding volgen, studenten, afgestudeerden en opleiders;
- op transnationale partnerschappen berustende proef- of pilootprojecten om innovatie en kwaliteit in de beroepsopleiding te verhogen;
- aanmoediging van talenkennis en van inzicht in andere culturen;
- ontwikkeling van transnationale netwerken voor de uitwisseling van ervaringen en 'good practices';
- ontwikkeling van referentiemateriaal voor de deelnemende landen (bv. ontwikkeling van kwaliteitsnormen).

Verder voorziet het besluit in de mogelijkheid gezamenlijke acties met de andere communautaire programma's Socrates en Jeugd op te zetten.

Aan het programma kunnen geen natuurlijke personen deelnemen, maar wel alle openbare of particuliere instellingen die een rol vervullen op het gebied van de beroepsopleiding⁽²¹⁾.

²¹ Conform het raadsbesluit staat het programma open voor: beroepsopleidingsinstellingen op alle niveaus (met inbegrip van universiteiten), onderzoekscentra, ondernemingen, beroepsorganisaties (met inbegrip van kamers van koophandel), sociale partners, plaatselijke en regionale organisaties, organisaties zonder winstoogmerk, vrijwilligersorganisaties en niet-gouvernementele organisaties (NGO's).

De bovenvermelde maatregelen zijn groepsgewijs ondergebracht in drie procedures, elk afgestemd op een andere wijze van beheer: gedecentraliseerd, gecentraliseerd en gemengd⁽²²⁾.

Procedure	Maatregel	Beherende instantie
A Gedecentraliseerd	Mobiliteit	Agentschap/autoriteit
B Gemengd	Proefprojecten	Agentschap/autoriteit
	Talenkennis	Europese Commissie
	Transnationale netwerken	
C Gecentraliseerd	Referentiemateriaal	
	Projecten van Europese organisaties	Europese Commissie
	Gezamenlijke acties	

Ongeveer 83% van de begroting voor het programma wordt op nationaal niveau, dus gedecentraliseerd, beheerd.

3.2 Nationale autoriteit en nationaal agentschap in Vlaanderen

De Vlaamse Regering heeft in het besluit van 24 maart 2000 voor de programmaperiode 2000-2006 de vzw Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap aangewezen als agentschap en de afdeling Europa Werkgelegenheid van het departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw (EWBL) als autoriteit. In 2001 ging de afdeling echter over in de vzw ESF-agentschap, die nu de facto de taak van autoriteit uitvoert⁽²³⁾. In het kader van de hervormingen van beter bestuurlijk beleid bestaat ook het departement EWBL niet meer. De wijzigingen nopen tot een nieuwe aanstelling van de autoriteit.

De vzw Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap werd in 1995, in het kader van de eerste fase van het programma, opgericht door het vroegere departement Onderwijs, de VDAB⁽²⁴⁾ en het toenmalige VIZO⁽²⁵⁾. Het agentschap beschikt over 6 personeelsleden, die gedetacheerd werden

²² Iedere procedure impliceert een verschillende selectie en budgetbepaling. Zie in dit verband 3.3 en 3.4.3.

²³ Europees Sociaal Fonds.

²⁴ Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

²⁵ Met de inwerkingtreding van beter bestuurlijk beleid is het voormalige VIZO (Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen) opgesplitst in het extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen en het intern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap Ondernemen.

vanuit de oprichtende instanties. De Vlaamse Regering is bij decreet gemachtigd toe te treden tot de vzw en bij te dragen tot haar werking⁽²⁶⁾.

De Vlaamse Regering besliste eveneens dat tussen de autoriteit en het agentschap een samenwerkingsprotocol zou worden gesloten. Een dergelijk protocol is er echter nooit gekomen.

Verder heeft de Vlaamse Regering het Comité van Toezicht of Vlaams Monitoringcomité (VMC) ingesteld, dat bevoegd is voor de sturing van het programma en de verschillende projectvoorstellen goedkeurt. De Vlaamse minister bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid moet voor Vlaanderen een vertegenwoordiger aanwijzen in het Europees programmacomité, die eveneens als voorzitter van het Comité van Toezicht fungeert. In de praktijk is dit de technisch directeur van het ESF-agentschap.

3.3 Budgetten

3.3.1 Toewijzing van het Europese budget aan Vlaanderen

Omvang

Het referentiebudget voor Leonardo da Vinci bedroeg 1.150 miljoen EUR voor alle deelnemende landen over de volledige programmaperiode 2000-2006.

Ongeveer 21,7 miljoen EUR, inclusief werkingsmiddelen, verloopt langs het Vlaamse agentschap. De onderstaande tabel biedt een overzicht van de spreiding van het Vlaamse budget over de diverse maatregelen/procedures. De bedragen zijn gebaseerd op de contracten tussen de Europese Commissie en het agentschap en waar mogelijk op de eindrapporten van afgesloten contracten. In de mate van het mogelijke betreffen de cijfers in de tabel finale uitgaven. De met (*) aangeduide cijfers betreffen de maximumbedragen zoals opgenomen in het contract. Zolang de programmaperiode en alle projecten niet definitief afgerond zijn, is het precieze bedrag waarop Vlaanderen recht heeft, niet bepaald.

²⁶ Decreet van 8 juli 1996 betreffende het onderwijs VII.

(in EUR)

Jaar ⁽²⁷⁾	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Totaal
A mobiliteit	774.865	833.045	829.647	996.976	(*)1.298.255	(*)1.523.831	(*)1.821.947	8.078.566
B projecten	1.140.763	1.119.042	(*)1.520.073	(*)2.499.140	(*)2.406.201	(*)1.620.748	(*)1.687.048	11.993.015
NA-werking	176.962	221.340	220.733	173.004	230.671	(*)304.545	(*)304.545	1.631.800
Totaal	2.092.590	2.173.427	2.570.453	3.669.120	3.935.127	3.449.124	3.813.540	21.703.381

De wijze waarop het Vlaamse budget wordt berekend is voor maatregelen in gedecentraliseerd beheer (A-projecten) anders dan voor maatregelen in gemengd beheer (B-projecten).

Berekeningswijze A-projecten

Voor de gedecentraliseerde mobiliteitsprojecten wordt jaarlijks aan elke lidstaat een bedrag toegekend afhankelijk van⁽²⁸⁾:

- de bevolking;
- het verschil in de kosten van levensonderhoud tussen het herkomst- en gastland;
- de geografische afstand en de vervoerskosten;
- het gewicht dat de betrokken doelgroep vertegenwoordigt in de totale bevolking van de lidstaat.

Het bedrag dat België jaarlijks ontvangt, dient binnen ons land nog te worden verdeeld tussen Vlaanderen, Wallonië en de Duitstalige Gemeenschap. Een overeenkomst tussen de drie partijen bepaalt dat 2% toekomt aan de Duitstalige Gemeenschap. Van de resterende 98% gaat vervolgens 58,5% naar de Vlaamse Gemeenschap en 41,5% naar de Franse Gemeenschap.

Over de volledige programmaperiode zal Vlaanderen in het kader van mobiliteitsprojecten ongeveer 8 miljoen EUR ontvangen. Er worden voldoende projectvoorstellen ingediend om het toegekende budget voor bijna 100% vast te leggen. Het verschil tussen de toegekende budgetten en de finale besteding is vooral toe te schrijven aan deelnemers die afhaken en werkelijke uitgaven die lager liggen dan voorzien.

Op 10 mei 2006 werd in samenwerking met de Europese Commissie de jaarlijkse uitreiking van de *European Leonardo da Vinci Quality in Mobility Awards* georganiseerd. De lijst met 24 genomineerde projecten uit de 31 deelnemende landen bevatte 3 Vlaamse projecten. In de categorie

²⁷ Voor de projecten van procedure A en B heeft Europa jaarlijkse budgetten toegekend. Voor de werkingsmiddelen liepen de contracten over de volgende perioden: 1 februari 2000 – 28 februari 2001; 1 maart 2001 – 31 maart 2002; 1 april 2002 – 31 maart 2003; 1 april 2003 – 31 december 2004; 1 januari 2005 – 31 december 2006.

²⁸ Cf. bijlage II bij het besluit van de Raad van 26 april 1999.

studenten kreeg het Vlaamse project E-picture 2⁽²⁹⁾ van de Hogeschool West-Vlaanderen (Kortrijk) de award voor beste project.

Berekeningswijze B-projecten

Bij de projecten in gemengd beheer is het bedrag dat Vlaanderen ontvangt afhankelijk van het aantal Vlaamse projecten dat Europa goedkeurt. Als de lidstaat een *preproposal* heeft goedgekeurd, kunnen de initiatiefnemers bij het agentschap en de Europese Commissie een definitief projectvoorstel indienen. De projecten uit de diverse deelnemende lidstaten staan met elkaar in concurrentie. Na beoordeling maakt de Europese Commissie een ranglijst op van alle voorstellen. Binnen het door haar vastgelegde jaarbudget selecteert zij de hoogst gerangschikte projecten.

Over de volledige programmaperiode zal net geen 12 miljoen EUR naar Vlaamse projecten gaan. De Europese Commissie heeft na een monitoringbezoek in mei 2005 geconcludeerd dat de succes rate voor B-projecten in Vlaanderen boven het gemiddelde ligt. Gemiddeld honoreert zij 41% van de voorstellen die een lidstaat indient; in Vlaanderen ligt dat percentage op 55,6%. De Europese Commissie schrijft dat positief resultaat toe aan een degelijke en intensieve begeleiding van de promotoren (zie ook 3.5).

Berekeningswijze werkingsmiddelen

Vlaanderen ontvangt werkingsmiddelen op basis van de begroting die het agentschap heeft opgesteld en opgenomen in het werkplan. Als de Europese Commissie zich akkoord kan verklaren, sluit zij met het agentschap een operationele overeenkomst met het werkplan als bijlage.

3.3.2 Vlaamse cofinanciering

De minimumvereisten voor cofinanciering van de gedecentraliseerde maatregelen kunnen als volgt worden samengevat:

- Voor mobiliteitsprojecten is geen cofinanciering door de promotoren verplicht: zij krijgen een vast bedrag uitgekeerd.
- Voor proefprojecten en projecten talenkennis moet het partnerschap minstens in 25% eigen middelen voorzien. Voor transnationale netwerken bedraagt de minimumbijdrage van het partnerschap 50%. Afhankelijk van het statuut van de partners kan het om publieke of private gelden gaan.
- De werkingskosten moet de lidstaat voor minimum 50% dragen. In Vlaanderen betreft het publieke gelden afkomstig van de oprichtende

²⁹ European Placement Project for Information and Communication Technology.

instanties VDAB, Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen en het departement Onderwijs en Vorming⁽³⁰⁾.

De cofinanciering die verloopt langs verzelfstandigde overheidsagentschappen, zoals VDAB of het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen, komt onrechtstreeks uit de Vlaamse uitgavenbegroting (programma 52.1 - beroepsopleiding, 52.4 - werkgelegenheid en 52.2 - middenstandsopleiding). De instellingen ontvangen immers jaarlijks een dotatie die in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap is ingeschreven. Een (klein) gedeelte daarvan besteden zij aan cofinanciering van de Europese actieprogramma's. De cofinanciering die van het departement Onderwijs komt, is rechtstreeks in de Vlaamse uitgavenbegroting ingeschreven.

Schematisch kan de maximale financiële ondersteuning van Europa als volgt worden weergegeven⁽³¹⁾:

Maatregelen	Maximale financiële bijdrage in % van de totale voor subsidie in aanmerking komende kosten	Maximumbijdrage van de financiële steun van de Europese Commissie, per jaar en per project (in EUR)
Gedecentraliseerd beheer		
Mobiliteit	Geen cofinanciering vereist	5.000 per begunstigde en per stage- of uitwisselingsplaats
Proefprojecten	75%	200.000
→ waaronder thematische acties		300.000
Talenkennis	75%	200.000
Transnationale netwerken	50%	150.000
Gecentraliseerd beheer		
Referentiemateriaal	50-100%	200.000 (eventueel verhoogd tot 300.000)
Gezamenlijke acties	75%	-

Zoals gezegd, is voor de mobiliteitsprojecten geen cofinanciering vereist. Om die kleinere projecten flexibel te kunnen afhandelen, dienen de lidstaten niet alle kosten te bewijzen. Voor een aantal elementen kent de Europese Commissie forfaits toe afhankelijk van o.a. het aantal deelnemers, de duur van de stage of de uitwisseling, en de afstand tussen Brussel en het gastland. Het is dus mogelijk dat de werkelijke kost de toegekende subsidie overschrijdt. Hoeveel de promotoren eventueel nog zelf financieren, is het Vlaamse agentschap echter niet altijd bekend.

Voor de proefprojecten is een totaaloverzicht van de Vlaamse cofinanciering over de volledige programmaperiode niet voorhanden. Het agent-

³⁰ Op Vlaams niveau dragen de VDAB en het departement Onderwijs en Vorming ieder 40% en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen 20% van de werkingskosten.

³¹ De precieze bepalingen omtrent de maximale financiële bijdrage van de Commissie is opgenomen als bijlage 1 bij het besluit van de Raad van 26 april 1999.

schap stelt dat daar tot dusver geen vraag naar is. Het kan een dergelijk overzicht indien nodig wel aanleveren, aangezien de indiening en afrekening van de projecten steunt op gedetailleerde kostenstaten. Uit elk individueel dossier blijkt duidelijk welk bedrag de diverse partners financieren.

Van de personeels- en werkingskosten die de VDAB, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen en het departement Onderwijs en Vorming financieren, houdt het agentschap per jaar overzichten bij. De kostprijs voor Vlaanderen van het tweede Leonardo da Vinci-programma over de volledige periode 2000-2006 zal ongeveer 1,6 miljoen EUR belopen.

3.3.3 *Transparantie van de rekeningen*

Het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap hanteert een systeem waarbij het per contract met de Europese Commissie een aparte rekening opent. Dat betekent dat het agentschap (twee)jaarlijks⁽³²⁾ een afzonderlijke rekening heeft voor:

- mobiliteitsprojecten;
- proefprojecten, projecten talenkennis en transnationale netwerken;
- werkingskosten.

Doordat het agentschap enkel activiteiten uitvoert voor het Leonardo da Vinci-programma en met een afzonderlijk rekeningnummer werkt per jaar en per procedure, zijn de geldstromen transparant. Het systeem sluit een interferentie tussen Vlaamse en Europese gelden enerzijds en tussen gelden van diverse maatregelen anderzijds uit.

Voor de mobiliteits- en proefprojecten heeft het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap daarnaast één termijnrekening geopend voor de reeds ontvangen Europese gelden die het nog niet onmiddellijk moet doorstorten aan de promotor en die aldus intrest genereren. Bij afloop van het contract met Europa stort het de eventuele intresten terug aan de Europese Commissie, zoals contractueel verplicht.

Voor de werkingskosten verloopt ook de Vlaamse cofinanciering langs het agentschap. In concreto komt het geld voor de werkingskosten toe op twee spaarrekeningen; één voor Vlaamse en één voor Europese gelden. Van die rekeningen hevelt het agentschap in gelijke mate (50/50) middelen over naar een zichtrekening om de effectieve werkingskosten te betalen. Bij beëindiging van het contract met Europa volgt een afrekening van de effectieve kosten. Een eventueel overschot op de spaarrekeningen betaalt het agentschap inclusief de gegenereerde intresten terug aan de betrokken partij (hetzij Vlaanderen, hetzij de Europese Commissie). De Europese Commissie heeft tijdens een monitoringbe-

³² Afhankelijk van de looptijd van het contract. Voor A- en B-projecten is dat 1 jaar. Voor de werkingsmiddelen belopen de contracten 1 à 2 jaar.

zoek in mei 2005 geconcludeerd dat het systeem van twee spaarrekeningen gekoppeld aan één zichtrekening de berekening en declaratie van de intresten duidelijk en transparant maakt.

3.4 Uitvoering van het programma binnen Vlaanderen

3.4.1 Succes van het programma

Van de vijf maatregelen waarin het programma voorziet, blijken in Vlaanderen in de praktijk twee maatregelen de overhand te hebben, met name de mobiliteitsprojecten en de proefprojecten. Het aandeel van taalprojecten en transnationale netwerken binnen procedure B (gemengd beheer) is minder groot. Ook binnen procedure C (gecentraliseerd beheer) zijn de voorstellen beperkt⁽³³⁾. Bij de andere deelnemende landen is eenzelfde trend merkbaar. Dat bepaalde maatregelen hun doel missen, is dus geen louter Vlaams, maar een overkoepelend gegeven. De Europese Commissie zal daaruit haar conclusies dienen te trekken voor de komende programmaperiode⁽³⁴⁾.

Verder was het de bedoeling naast de onderwijswereld meer bedrijven bij het programma te betrekken om tot een zekere kruisbestuiving tussen onderwijs en werk te komen. De Europese Commissie kent daarom aan KMO's voor hun eerste goedgekeurde mobiliteitsproject een bijkomende financiële vergoeding van 300 EUR toe. KMO's haken echter vaak af vanwege het moeilijke en ingewikkelde traject.

3.4.2 Dubbele financiering

Een aantal Europese programma's zijn op gelijkaardige domeinen actief. Zo is de doelgroep van het Leonardo da Vinci-programma deels dezelfde als die van het Socrates-programma. De doelstellingen van het Leonardo da Vinci-programma sluiten dan weer aan bij die van het ESF en Equal⁽³⁵⁾.

Dubbele financiering van eenzelfde project is uiteraard niet toegestaan. De Europese Commissie streeft daarom naar samenhang en complementariteit tussen de verschillende communautaire beleidsmaatregelen, instrumenten en acties. Het raadsbesluit haalt bv. de mogelijkheid aan resultaten van Leonardo da Vinci bij de uitvoering van het ESF aan te

³³ De C-projecten zijn in hoofdzaak afkomstig van de Europese instanties, die vooral in Brussel gevestigd zijn.

³⁴ In de loop van de programmaperiode heeft Europa al een gedeeltelijke aanpassing doorgevoerd. Voor de mobiliteitsprojecten, die overal aanslaan, is het budget geleidelijk opgetrokken.

³⁵ Equal wil met transnationale samenwerkingsprojecten de ontwikkeling stimuleren van nieuwe ideeën en methodieken die discriminatie en ongelijkheid op de arbeidsmarkt tegengaan.

wenden. Ook voorziet het besluit in de opzet van gezamenlijke acties tussen Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd.

De overlappings houden niettemin een risico in dat eenzelfde project voor verschillende programma's wordt ingediend of dat eenzelfde project binnen Leonardo da Vinci in twee verschillende landen wordt ingediend om de kans op slagen te verhogen. In Vlaanderen blijken in de praktijk onvoldoende contacten en procedures te bestaan tussen de diverse betrokken agentschappen om dubbele financiering van eenzelfde project volledig uit te sluiten.

3.4.3 *Selectieprocedure*

De mobiliteitsprojecten zijn volledig in nationaal beheer en volgen de zogenaamde procedure A. Het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap organiseert twee oproepen per jaar. Het agentschap checkt intern de ingediende voorstellen op hun ontvankelijkheid op basis van een Europees standaardformulier. De diverse projecten worden na een tweede, kwalitatieve evaluatie gerangschikt en vervolgens voorgelegd aan het VMC, dat de definitieve goedkeuring verleent.

De maatregelen in gemengd beheer volgen procedure B, die een nationale en Europese fase omvat. Het agentschap organiseert één oproepronde per jaar. De initiatiefnemer dient zijn voorontwerp in bij het agentschap, dat de ontvankelijkheid nagaat conform het Europese standaardformulier. Vervolgens beoordelen en rangschikken externe experts de projectvoorstellen conform standaardformulieren. Het VMC selecteert de initiatiefnemers die een definitief voorstel mogen indienen. De definitieve voorstellen worden opnieuw door Vlaamse experts beoordeeld, die hun rangschikking voorleggen aan het VMC. Ook de Europese Commissie stelt een expert aan om de voorstellen te beoordelen. Een rangschikking van alle projectvoorstellen op basis van de nationale en Europese beoordelingen wordt voorgelegd aan het Europees programmacomité. Na advies van het comité maakt de Europese Commissie de definitieve lijst per deelnemend land op en kent zij aan ieder land de middelen toe ter uitvoering van de geselecteerde projecten.

De maatregelen in centraal beheer volgen procedure C. De indiening, beoordeling en selectie gebeurt volledig op Europees niveau. De initiatiefnemers dienen enkel ter kennisgeving een kopie van hun voorlopige en definitieve voorstellen in bij het agentschap, dat ze registreert en klasseert. Gelet op het geringe Vlaamse belang bij deze selectieprocedure, wordt hier niet verder bij stilgestaan.

Belangrijke actoren in de selectieprocedures A en B zijn de experts en het VMC. De pool van experts bestaat uit een dertigtal mensen. Zij blijken deels verbonden te zijn aan universiteiten en overheidsinstanties, zoals VDAB, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen en het departement Onderwijs en Vorming. Ook in het VMC zetelen mensen van die overheidsdiensten. Het gaat dus om instanties die ook projecten kunnen indienen. Daarom laat het agentschap de experts een *ethical commitment* en een document *non-conflict of*

interest ondertekenen. Het tracht ook continu nieuwe experts te vinden, wat echter geen makkelijke opgave blijkt.

3.5 Toezicht

Toezicht door het nationaal agentschap

Voor de opvolging van de dossiers stelt het agentschap per project een ankerpersoon aan. De promotoren ervaren de begeleiding en opvolging vanwege het Vlaams nationaal agentschap als zeer positief. Het agentschap stelt op zijn beurt tot hertoe geen onoverkomelijke problemen ervaren te hebben met promotoren. Bij proefprojecten gebeurt het wel dat een buitenlandse partner afhaakt of moet worden aangespoord om zijn deel van het contract naar behoren uit te voeren.

Bij mobiliteitsprojecten moeten de promotoren alleen tussentijds rapporteren als het project meer dan 18 maanden bestrijkt. Voor de overige mobiliteitsprojecten volstaat een eindrapportering, die door een financiële en een inhoudelijke consulent van het agentschap wordt bekeken. De afdeling Inspectie van het departement Werk en Sociale Economie controleert 10 à 15% van de projecten ter plaatse.

Bij proefprojecten bezoekt de ankerpersoon het project eenmaal per jaar. De afdeling Inspectie van het departement Werk en Sociale Economie kijkt ter plaatse het boekhoudsysteem na. De promotor moet een tussentijds rapport en een eindrapport voorleggen. Het eindrapport wordt door het agentschap en door een externe expert geëvalueerd. Eventueel vraagt het agentschap een tweede controle door de afdeling Inspectie van het departement Werk en Sociale Economie. Afhankelijk van de beoordeling volgt een gehele of slechts gedeeltelijke financiering. Een project dat niet volledig voldoet, wordt financieel afgestraft.

Toezicht door de Europese Commissie

De rapporteringsmomenten en -wijze van het agentschap aan de Europese Commissie zijn contractueel vastgelegd. Het agentschap dient per contract tussentijdse en eindrapporteringen op te maken. Een erkende instantie moet het eindrapport certificeren. Na certificering door de bedrijfsrevisor gaat het rapport naar het VMC, dat het na goedkeuring bezorgt aan de Europese Commissie.

Het raadsbesluit bepaalt dat elke lidstaat halverwege en na beëindiging van de programmaperiode⁽³⁶⁾ aan de Europese Commissie een verslag moet voorleggen omtrent de uitvoering en doeltreffendheid van het programma. Die midterm en eindevaluatie behoren tot de verantwoordelijkheid van de autoriteit, met name het ESF-agentschap. Conform de wet op de overheidsopdrachten stelt het daarvoor een externe evaluator

³⁶ In concreto op 31 december 2003 en 30 juni 2007.

aan. Voor de eindevaluatie is de procedure van openbare aanbesteding in september 2006 gestart.

Gedurende de programmaperiode 2000-2006 is het agentschap door de Europese Commissie aan de volgende controles onderworpen:

- in 2003: financiële controle van de eerste operationele overeenkomst die liep van 1 februari 2000 tot 28 februari 2001;
- in 2005: monitoringbezoek;
- in 2006: financiële audit over de jaren 2003 en 2004 en systeemaudit.

De controles leverden een beperkt aantal aanbevelingen op, waaraan het agentschap intussen is tegemoet gekomen. Er kwamen geen ernstige problemen naar boven. Van de audit in 2006 zijn enkel voorlopige auditresultaten beschikbaar.

Andere

Niet alleen de autoriteit en de Europese Commissie, maar ook de Europese Rekenkamer en OLAF⁽³⁷⁾ hebben te allen tijde controlebevoegdheid. Het Vlaamse agentschap is door hen nog niet gecontroleerd.

De Vlaamse overheid blijkt, naast de Europees opgelegde midterm en eindevaluatie, geen specifieke controles op te zetten. Het agentschap staat evenmin onder toezicht van Vlaamse controle instanties, zoals de Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap of het Rekenhof.

3.6 Conclusie

Door voldoende en kwalitatief hoogwaardige projecten in te dienen, ontvangt Vlaanderen een behoorlijk aandeel van het beschikbare Europese budget voor Leonardo da Vinci. De opvolging van de financiële middelen is transparant. Het Vlaamse agentschap beschikt niet over een centraal overzicht van de totale Vlaamse cofinanciering, maar die informatie is wel af te leiden uit de individuele dossiers. Er bestaan weinig sluitende procedures om dubbele financiering met andere Europese initiatieven onmogelijk te maken. De projectevaluatoren of leden van het VMC zijn, gelet op hun specifieke kennisvereisten, soms afkomstig van organisaties die ook projecten kunnen indienen, wat risico's inhoudt. De Vlaamse overheid blijkt het agentschap niet aan specifieke controles te onderwerpen.

³⁷ Office Européen de Lutte Antifraude of Europees bureau voor fraudebestrijding.

4 Socrates

4.1 Inleiding

Socrates heeft als doelstelling het Europa van de kennis en levenslang leren te stimuleren door taalonderricht, aanmoediging van mobiliteit, bevordering van samenwerking op Europees niveau, openstelling van middelen die toegang tot het onderwijs verstrekken en een grotere aanwending van technologieën in het onderwijs.

Het programma heeft een voorgeschiedenis van 25 jaar. In 1980 is het Europees onderwijsinformatienetwerk Eurydice opgestart. Vanaf 1986 verschoof door het Erasmus-programma de aandacht naar de uitwisseling van studenten. In de periode 1995-1999 is Socrates fase I uitgevoerd. Fase II loopt van 2000 tot 2006. De basisregeling is opgenomen in het raadsbesluit 253/2000/EG⁽³⁸⁾.

De doelstellingen van het Socrates-programma zijn vijfvoudig:

- versterken van de Europese dimensie van het onderwijs op elk niveau;
- verbeteren van de kennis van vreemde talen;
- stimuleren van de samenwerking en de mobiliteit op onderwijsgebied;
- aanmoedigen van het gebruik van nieuwe technologieën in het onderwijs;
- bevorderen van gelijke kansen in alle onderwijssectoren.

Het programma kent financiële tegemoetkomingen toe aan de rechtstreekse actoren van het onderwijsproces, met name:

- de leerlingen, studenten en andere lerenden;
- alle onderwijspersoneelsleden;
- alle onderwijsinstellingen;
- alle personen en instanties die voor de onderwijsstelsels en het onderwijsbeleid in de lidstaten op lokaal, regionaal en nationaal niveau verantwoordelijk zijn.

Ook openbare en particuliere instanties die met onderwijsinstellingen samenwerken, kunnen aan bepaalde acties deelnemen⁽³⁹⁾.

³⁸ Besluit van het Europees Parlement en de Raad van 24 januari 2000 tot vaststelling van de tweede fase van het communautaire actieprogramma op onderwijsgebied.

³⁹ Daaronder vallen lokale en regionale instanties en organisaties; verenigingen actief op onderwijsgebied waaronder studenten-, leerlingen-, leraren- en ouderverenigingen; ondernemingen en groepen van ondernemingen, beroepsverenigingen en kamers van koophandel; sociale partners en hun organisaties; onderzoekscentra en -instanties.

Het programma omvat acht acties. Drie daarvan hebben rechtstreeks betrekking op de drie fundamentele stadia van de permanente educatie: school, universiteit en andere onderwijsvormen. De resterende acties zijn transversaal en hebben tot doel de coördinatie binnen het Socrates-programma aan te vullen en te verbeteren.

Comenius

De actie is gericht op het schoolonderwijs (kleuter-, basis- en secundaire scholen) en de lerarenopleiding en -nascholing. Zij telt drie subacties, die betrekking hebben op schoolpartnerschappen en op de opleiding en bijscholing van onderwijzend personeel. Comenius richt zich tot de actoren van de onderwijsgemeenschap en het maatschappelijk middenveld (plaatselijke overheden, verenigingen,...) en kent individuele beurzen toe aan toekomstige leerkrachten.

Erasmus

De actie richt zich tot het niet-universitair, universitair en postuniversitair hoger onderwijs. De drie subacties zijn georiënteerd op samenwerking tussen Europese universiteiten, op de mobiliteit van studenten en universitaire docenten en op thematische netwerken.

Grundtvig

De actie richt zich tot de volwasseneneducatie, zowel de formele als de non-formele sector⁴⁰, en geeft ondersteuning aan projecten die het levenslang leren bevorderen.

Lingua

De actie wil ondersteuning geven aan transversale maatregelen op het vlak van talenonderwijs en taalverwerving. Lingua richt zich tot instellingen van alle onderwijs- en vormingsniveaus van minstens drie landen, die samen een partnerschap opzetten.

Minerva

De actie ondersteunt transversale maatregelen binnen het open- en afstandsonderwijs, alsook het gebruik van informatie- en communicatie-technologieën, inbegrepen multimedia, in het onderwijs. Minerva richt zich tot leerkrachten en leerlingen/studenten uit scholen en universiteiten en besluitvormers op onderwijsgebied, maar ook tot bedrijven en tot het maatschappelijk middenveld.

Observatie en innovatie van de onderwijsstelsels

De actie wil de nationale onderwijsstelsels innoverend maken. Zij kent twee grote actierreinen: observatie van onderwijsstelsels, -beleid en -innovatie alsook vernieuwende initiatieven als antwoord op nieuwe behoeften. De maatregel richt zich tot de hele onderwijsgemeenschap en het maatschappelijk middenveld om vergelijkende analyses van de on-

⁴⁰ Alleen het formele leersysteem leidt tot een officieel erkend diploma.

derwijsstelsels en het onderwijsbeleid uit te voeren (Eurydice), studiebezoeken te organiseren (Arion), netwerkvorming van instellingen aan te moedigen en proefprojecten te lanceren.

Gezamenlijke acties

Enkele acties willen de synergie met andere communautaire programma's, in het bijzonder met Leonardo da Vinci en Jeugd, vergroten. De Europese Commissie besliste in 2004 voor deze actie geen oproepen meer te lanceren.

Begeleidende maatregelen

De maatregelen moeten de samenwerking en innovatie op onderwijsgebied bevorderen, de resultaten van de projecten verspreiden, de uitvoering van de projecten verbeteren en de synergie tussen de verschillende maatregelen van het programma vergroten.

Alle acties zijn gecentraliseerd⁽⁴¹⁾, behalve een aantal subacties van Comenius, Erasmus, Grundtvig en Arion.

4.2 Nationale autoriteit en nationaal agentschap in Vlaanderen

In tegenstelling tot de programma's Leonardo da Vinci en Jeugd zijn de autoriteit van het programma Socrates en het Vlaamse agentschap Socrates⁽⁴²⁾ ingebed in de Vlaamse administratie en vormen zij dus geen afzonderlijke juridische entiteit. De autoriteit is het departement Onderwijs en Vorming. Sinds de invoering van beter bestuurlijk beleid in april 2006 maakt het agentschap deel uit van de afdeling Internationale Relaties Onderwijs. De aanwijzing van het agentschap en de autoriteit gebeurde niet door de Vlaamse Regering, maar door het directiecomité van het vroegere departement Onderwijs. Het agentschap doet een beroep op ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap, die deeltijds voor het agentschap werken. In het totaal telt het agentschap 28 personeelsleden⁽⁴³⁾.

Elke actie wordt opgevolgd op het niveau van de doelgroep. Dat betekent dat de contactpersonen van de acties werken voor de betrokken afdelingen van het departement Onderwijs en Vorming. De coördinatie van het agentschap berust bij de Socrates Coördinatiecel, die deel uitmaakt van de afdeling Beleidscoördinatie van het departement Onderwijs en Vorming. Het hoofd van die cel is hoofdverantwoordelijke van het agentschap en heeft de bevoegdheid het agentschap tegenover de Europese Commissie te verbinden. De coördinatie van het programma is

⁴¹ Het raadsbesluit 253/2000/EG geeft nader uitleg over het al dan niet gedecentraliseerd karakter van de (sub)acties.

⁴² België telt vier nationale agentschappen: één voor de Vlaamse Gemeenschap, één voor de Duitstalige Gemeenschap en twee voor de Franse Gemeenschap.

⁴³ Toestand voor de periode 1 januari 2005 tot 31 december 2006. In voltijdse eenheden komt dat neer op 13,72.

toevertrouwd aan de algemeen coördinator. Die moet onder meer de subsidiedossiers opvolgen en de financiële rapportering analyseren.

De inbedding in de Vlaamse administratie heeft, naast enkele voordelen voor het agentschap (geen huur, uitgaven voor kantooormateriaal en salarissen), een aantal nadelige kenmerken, zoals:

- gebrek aan duidelijke taakverdeling: de personeelsleden verrichten zowel werkzaamheden voor het agentschap als voor de Vlaamse administratie;
- overbelasting van de personeelsleden: door een gebrekkige coördinatie tussen de Vlaamse en de Europese activiteiten kan het agentschap niet altijd zijn contractuele verplichtingen tegenover de Europese Commissie nakomen, vooral op het vlak van tijdige rapportering;
- gebrekkige scheiding tussen de controlefunctie van de autoriteit en de managementfunctie van het agentschap: beide zijn ingebed in de administratie, hoewel de EU-regels voorschrijven dat de autoriteit en het agentschap van elkaar onafhankelijk moeten zijn.

De Vlaamse Regering heeft het Vlaams Socrates Comité opgericht als beleidsadviserend orgaan van het agentschap⁽⁴⁴⁾. Het moet zorgen voor een optimale deelname van Vlaanderen aan het programma en voor eenheid in de opvolging van de verschillende acties. Het moet in het bijzonder oog hebben voor de samenhang met andere Europese acties en programma's⁽⁴⁵⁾. Het wordt bijgestaan door het subcomité voor het hoger onderwijs en het subcomité voor het schoolonderwijs.

Het directiecomité van het toenmalige departement Onderwijs heeft op 30 september 1999 een Socrates-stuurgroep⁽⁴⁶⁾ opgericht. De stuurgroep had een tweeledige taak: de samenhang in de uitvoering van het programma helpen waarborgen en de impact van het programma verhogen. De stuurgroep adviseerde en rapporteerde aan het directiecomité van het departement, dat enkel de grote lijnen van het programma uitzet. Hij was samengesteld uit de afdelingshoofden van de betrokken afdelingen van het departement Onderwijs en Vorming en uit de inspecteur-generaal van de onderwijsinspectie. Het hoofd van de Socrates Coördinatiecel en de algemeen coördinator maakten eveneens deel uit van de stuurgroep.

⁴⁴ Besluit van 28 mei 2004 van de Vlaamse Regering tot bepaling van de wijze waarop voor de Vlaamse Gemeenschap uitvoering wordt gegeven aan de tweede fase van het Europese actieprogramma op onderwijsgebied Socrates.

⁴⁵ Dat weerspiegelt zich in de samenstelling van het comité en de subcomités, die ook leden tellen van bijvoorbeeld de VDAB en het VIZO en van het Vlaamse nationaal agentschap Leonardo da Vinci.

⁴⁶ Met de invoering van beter bestuurlijk beleid op 1 april 2006 werd de stuurgroep opgeheven.

4.3 Budgetten

4.3.1 Toewijzing van het Europese budget aan Vlaanderen

Omvang

Het referentiebudget voor de hele programmaperiode 2000-2006 voor alle deelnemende landen bedroeg 1.840 miljoen EUR. Conform het raadsbesluit wordt aan de gedecentraliseerde acties van Socrates ongeveer 70% van het budget gespendeerd.

Over de jaren 2000 tot 2006 zal ongeveer 25,9 miljoen EUR verlopen langs het Vlaamse agentschap. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verdeling van het Vlaams budget over de verschillende acties. De bedragen zijn gebaseerd op de contracten tussen de Europese Commissie en het agentschap en waar mogelijk op de eindrapporten van afgesloten contracten. In de mate van het mogelijke betreffen de cijfers in de tabel finale uitgaven. De met (*) aangeduide cijfers betreffen de maximumbedragen zoals opgenomen in het contract. Zolang de programmaperiode en alle projecten niet definitief afgerond zijn, is het precieze bedrag waarop Vlaanderen recht heeft, niet bepaald.

<i>(in EUR)</i>								
Contractjaar(1)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Totaal
Comenius	928.775	995.147	902.898	1.135.470	(*)1.262.880	(*)1.385.945	(*)1.515.893	8.127.008
Erasmus	1.672.112	1.755.292	1.789.489	2.238.442	(*)2.370.744	(*)2.704.027	(*)2.988.038	15.518.143
Grundtvig		65.866	112.267	153.428	208.325,38	(*)222.881	(*)289.571	1.052.338
Arion	27.982	27.616	28.707	31.755	30.663	(*)37.652	(*)38.700	223.075
PV/Gec. acties(2)	4.654	7.578	11.587	11.587	(*)18.369	(*)18.369	19.055	91.199
Eurydice	13.634	13.629	1.942	14.132	0	0	(*)35.656	78.993
NA-werking(3)	98.806	108.132	107.984	106.955	106.955	(*)158.821	(*)158.821	846.474
Totaal	2.745.963	2.973.260	2.954.874	3.691.769	3.997.936	4.527.694	5.045.734	25.937.230

(1) Bv. contractjaar 2003 = schooljaar 2003-2004 = begroting 2003

(2) Preparatory visits/gecentraliseerde acties; vanaf 2002 contracten voor 2 jaar

(3) Vanaf 2003 contracten voor 2 jaar

Berekeningswijze

Iedere lidstaat krijgt een minimumbedrag, afhankelijk van de middelen die voor de actie beschikbaar zijn. Het restbedrag wordt aan de lidstaten toegewezen op grond van:

- het verschil in de kosten van levensonderhoud tussen het herkomstland en het gastland;
- de afstand en de kosten van het reizen tussen het herkomstland en het gastland;
- een aantal parameters: het aantal volwassenen (+ 25-jarigen), het aantal goed gekwalificeerde aanvragen, het aantal scholen, het aantal gegradueerden in het hoger onderwijs, het aantal universiteitsdocenten en de past performance.

Het raadsbesluit bevat bepalingen om een zeker evenwicht tussen de verschillende acties te bewaren. Zo mogen de middelen voor Erasmus niet minder bedragen dan 51% van het totale bedrag voor het volledige programma. Voor Comenius en Grundtvig bedraagt dat percentage respectievelijk 27% en 7%.

Voor de verdeling binnen België bestaat geen eenvormige verdeelsleutel voor het volledige Socrates-programma. Voor de Duitstalige Gemeenschap wordt, waar relevant, een voorafname toegepast van 2,27% van het Belgische budget voor de desbetreffende actie/subactie. De rest van het bedrag wordt tussen Vlaanderen en Wallonië verdeeld conform de betrokken verdeelsleutel. Elke subactie heeft een afzonderlijke verdeelsleutel, die steunt op een aantal parameters. Voor de Erasmus-studiebeurzen spelen bv. het studentenaantal en de uitgereikte diploma's een rol. Voor andere acties zijn onder meer het bevolkingscijfer, het aantal leerkrachten in kleuter-, basis- en secundair onderwijs of het aantal goed gekwalificeerde aanvragen in de verdeelsleutel opgenomen.

De niet volledige besteding van het toegekende budget heeft verschillende oorzaken:

- de begunstigden besteedden het hun toegekende bedrag niet volledig, of het agentschap heeft niet al hun uitgaven goedgekeurd;
- bepaalde activiteiten gingen niet door of er waren uitgaven die niet met het toegekende budget mochten worden gefinancierd.

De bijdrage van Europa in de werkingskosten is vastgelegd op maximum 50%. De maximale tussenkomst is opgenomen in de *Operating Grant Agreement*.

4.3.2 Vlaamse cofinanciering

De communautaire subsidie bij gecentraliseerde acties bedraagt normaliter maximaal 75% van de totale kosten van een project. De bijdrage van de begunstigde kan bestaan uit het ter beschikking stellen van personeel of van de nodige infrastructuur voor de uitvoering van het project. De uitkering van de steun kan starten vóór de aanvang van het project om voorbereidende bezoeken mogelijk te maken⁽⁴⁷⁾.

Voor gedecentraliseerde acties zoals de mobiliteits beurzen is de Europese tegemoetkoming anders geregeld. Binnen het Comenius- en Grundtvig-programma ontvangen begunstigden een verblijfsvergoeding, gebaseerd op de door de Europese Commissie vastgestelde maxima. Daarnaast kunnen ze een subsidie krijgen voor de reis-, cursus- en taalvoorbereidingskosten. De Europese Commissie stelt de verblijfsvergoeding per land vast. Binnen Erasmus moet de gastuniversiteit de kosten verbonden aan de aanwezigheid van een Erasmus-student zelf dragen.

⁴⁷ Zie het raadsbesluit gewijzigd door het besluit 451/2003/EG van 27 februari 2003 van het Europees Parlement en de Raad.

De student ontvangt een beurs om de extra kosten te dekken die zijn verblijf in het buitenland veroorzaakt. De onthaaluniversiteit, het gastland en andere publieke of private instellingen kunnen bijkomende middelen verstrekken.

Tot en met het begrotingsjaar 2005 waren de werkingskosten en de beurzen binnen het Comenius-programma van de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek ingeschreven op basisallocatie 12.08⁽⁴⁸⁾ van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. In 2006 zijn de beurzen van die administratie (12.000 EUR) overgeheveld naar basisallocatie 34.05⁽⁴⁹⁾. Op die basisallocatie is in 2006 in totaal 829.000 EUR ingeschreven. Dat bedrag wordt na overleg verdeeld over de betrokken afdelingen van het departement Onderwijs en Vorming. De werkingskosten blijven op basisallocatie 12.08 ingeschreven. Die basisallocatie belooft in 2006 632.000 EUR. Daarop worden echter nog andere uitgaven aangerekend, zoals loonkosten van medewerkers voor het Leonardo da Vinci-agentschap, kosten voor het ontvangen van een delegatie van het International Institute for Educational Planning (IIEP) en allerhande uitgaven in het kader van de OESO.

Een actueel en volledig overzicht van de zuivere Vlaamse cofinanciering voor Socrates houdt het agentschap niet stelselmatig bij omdat de behoeften van de verschillende (sub)acties jaarlijks wijzigen en Vlaanderen de Europese financiering hoe dan ook moet aanvullen.

4.3.3 Transparantie van de rekeningen

Het Vlaamse agentschap Socrates werkt met één centrale rekening van de afdeling Beleidscoördinatie, die wordt beheerd door een Vlaamse rekenplichtige. Deze rekenplichtige registreert de Europese gelden als verrichtingen voor orde. In tegenstelling tot het agentschap voor Leonardo da Vinci en Jeugd, opent het Socrates agentschap geen nieuwe rekening per contract met Europa. Wel opent het agentschap per gesloten contract een apart celkrediet. Voor sommige (sub)acties waarbij verschillende administraties zijn betrokken, gebeurt dit per administratie. Het opzet is elke administratie te verplichten een transparant systeem te hanteren, zodat zij op elk ogenblik zicht heeft op de al gependeerde en de nog resterende middelen alsook op de financiële opbrengsten van de subsidiebedragen die in afwachting van hun besteding zijn geplaatst. Voor de bedragen afkomstig uit Vlaamse cofinanciering wordt een gelijksoortig systeem gehanteerd. Het agentschap heeft de werkmethode bij elk nieuw contract aan de Europese Commissie meegedeeld, die de methode altijd heeft aanvaard. Door de klare structuur van het gehanteerde systeem hebben de betrokken partijen een duidelijk overzicht van de inkomsten en uitgaven van elk contract. Ook onderzoeken door de

⁴⁸ Allerhande uitgaven voor multilaterale samenwerking van het programma 39.2 (coördinatie beleid en gegevensbeheer).

⁴⁹ Subsidies in het kader van Europese en Internationale samenwerking.

Europese Commissie en auditkantoren hebben het systeem veilig en betrouwbaar bevonden.

4.4 Uitvoering van het programma binnen Vlaanderen

4.4.1 Succes van het programma

Socrates gaat op Europees niveau door als een van de succesvolste communautaire actieprogramma's. Dat is o.a. te danken aan de zichtbaarheid van het programma. Het Vlaamse Socrates-agentschap doet daarvoor een beroep op onder meer:

- schriftelijke kanalen: brochures, post, tijdschriften van het departement Onderwijs en Vorming;
- elektronische kanalen: onder andere de eigen website en die van de onderwijsadministraties.

Een specifieke rol is toebedeeld aan de vzw Stichting Ryckvelde en de Landcommanderij Alden Biesen. Sinds 1995 promoten zij het Comenius-programma. Zij hebben geleidelijk aan ook taken opgenomen binnen de acties Arion en Grundtvig. Het departement Onderwijs en Vorming sluit met de twee instellingen jaarlijkse beheersovereenkomsten. Hun taken bestaan vooral uit promotie, begeleiding van projecten en organisatie van studiedagen. Voor 2006 stelt de Vlaamse Gemeenschap beide instellingen 44.620 EUR ter beschikking.

Erasmus is de succesvolste actie binnen Socrates, zowel in Europa als in Vlaanderen. Het aantal Vlaamse Erasmus-studenten is in de beginjaren snel toegenomen van 828 (1990-1991) tot 2.700 (1999-2000). De participatie stagneert sindsdien⁽⁵⁰⁾. Procentueel bedraagt het aantal Vlaamse Erasmus-studenten in verhouding tot het totale aantal hoger-onderwijsstudenten 1,7%⁽⁵¹⁾.

Het tussentijdse evaluatieverslag van de Europese Commissie over het programma wijst niettemin op een aantal minder positieve punten van het programma:

- De mobiliteit van leerkrachten en opleiders is minder groot dan ze zou kunnen zijn. De obstakels houden verband met de inrichting van het onderwijs of met de wijze waarop de instellingen functioneren en zijdelings ook met een gebrek aan talenkennis.
- De toegenomen decentralisatie heeft ertoe geleid dat de procedures voor de gebruikers eenvoudiger zijn geworden. De inspanningen ter versoepeling van de procedures dienen echter te worden voortgezet.

⁵⁰ In 2004-2005 bedraagt het aantal Vlaamse Erasmus studenten 2.728. De verhouding man/vrouw ligt op 1.087/1.641. Het aantal buitenlandse studenten dat zich aan Vlaamse onderwijsinstellingen inschrijft, is van dezelfde orde van grootte.

⁵¹ Zie ook p.60.

Uit inlichtingen van het agentschap blijken ook in Vlaanderen de doelgroepen positief op de meeste Socrates-acties te reageren. Dat is zeker zo voor Erasmus en Grundtvig. Voor andere (sub)acties is de participatie zwakker en overschrijdt het beschikbare budget de vraag. De algemene SWOT-analyse⁽⁵²⁾ van het agentschap duidt als sterkte de participatie van Vlaanderen in Erasmus en in de gecentraliseerde acties aan. Als zwakte geldt dat Vlaanderen opvallend minder deelneemt aan de Comenius-subactie individuele beurzen voor nascholing (nascholing onderwijsactoren in het schoolonderwijs, lerarenopleiding en -nascholing). Het hoofdprobleem is dat de afwezigheid van een personeelslid ingevolge een dergelijke nascholing korter is dan de duur van de reglementair mogelijke vervanging⁽⁵³⁾. Het agentschap schuift dan ook als oplossing een intensievere promotie van de actie en het wegruimen van een aantal obstakels naar voren.

Uit een vergelijkend overzicht 2004-2005 blijkt dat Vlaanderen voor mobiliteitsbeurzen, partnerschappen en samenwerkingsprojecten (gecentraliseerde acties) gemiddeld tot zeer goed scoort tegenover de andere deelnemende landen.

4.4.2 Dubbele financiering

Zoals vermeld richten het Socrates-programma en het Leonardo da Vinci-programma zich gedeeltelijk op eenzelfde doelgroep. De overlappingen houden een risico in dat eenzelfde project voor verschillende programma's wordt ingediend.

Risico's op dubbele subsidiëring binnen het programma of tussen Europese en Vlaamse subsidies zijn beperkt wegens de specifieke aard van sommige Socrates-acties (mobiliteitsbeurzen) en de selectieprocedures (zie 4.4.3). Uit de interviews die het Rekenhof voor zijn onderzoek hield, bleken de volgende situaties desondanks denkbaar:

- Middelen voor nascholingscursussen binnen Comenius worden toegerekend aan individuele aanvragers en aan onderwijsinstellingen. Met actieve medewerking van het instellingsbestuur zou de instelling de financiering naar de individuele aanvrager kunnen afleiden.
- Bij bepaalde projectthema's binnen Comenius (schoolprojecten) kan de aanvrager ook subsidiëring vragen bij andere instanties, bijvoor-

⁵² Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats.

⁵³ Een personeelslid van het basis- en secundair onderwijs mag pas worden vervangen als het minstens 10 dagen afwezig is. In de schooljaren 2005-2006 en 2006-2007 kan van de regel worden afgeweken op basis van het besluit van 27 januari 2006 van de Vlaamse Regering tot invoering van een tijdelijk project betreffende vervangingen van korte afwezigheden, bedrijfsstages en mentorschap. Het is nog onduidelijk of de afwijking voor deze problematiek een oplossing biedt.

beeld bij het departement Leefmilieu, Natuur en Energie ingeval het om milieuprojecten gaat.

4.4.3 *Selectieprocedure*

Bij gecentraliseerde acties gaan de aanvragen in principe naar de Europese Commissie, die ze verwerkt op grond van de selectie- en administratieve procedures die zij heeft vastgesteld (COM-procedure). Dat sluit echter niet uit dat het agentschap ook bij gecentraliseerde acties een bepaalde rol heeft te vervullen. Zo wordt het advies gevraagd van het agentschap over de door de eigen lidstaat gecoördineerde aanvraag of over het statuut van de Vlaamse partner/coördinator.

Bij de partnerschappen van de gedecentraliseerde acties vallen aanvragen, selectie en administratieve afwikkeling onder de bevoegdheid van de deelnemende lidstaat, die daarin wordt bijgestaan door het agentschap. Als basis hanteert het agentschap de Europese criteria. De Europese Commissie heeft die vastgelegd in operationele handboeken, waarin zij probeert voor alle acties hetzelfde concept toe te passen. Het agentschap brengt de ontvankelijke projecten in de database Soclink in⁽⁵⁴⁾. Elke aanvraag wordt zowel gelezen door personeelsleden van het agentschap als externe experts (inspecteurs, leerkrachten, onderwijsdeskundigen, ...). Elk jurylid moet een verklaring van onafhankelijkheid ondertekenen. De afgevaardigde van de bevoegde administratie is voorzitter van het desbetreffende selectiecomité en ondertekent de eindbeslissing van de selectieprocedure. Het agentschap rangschikt de projecten en kwalificeert de beste aanvragen als goedgekeurd bij de start van de internationale matching, die tot doel heeft vraag en aanbod op elkaar af te stemmen⁽⁵⁵⁾. De lager gerangschikte projecten komen pas aan bod als sommige projecten na de matching worden afgekeurd. Verlengingen van projecten genieten absolute voorrang, tenzij er sterke vermoedens zijn dat de uitvoering van de projecten niet correct verloopt. Bij andere (sub)acties, zeker als vraag en aanbod (financiële middelen) in evenwicht zijn, gaat het agentschap enkel na of aan de formele voorwaarden is voldaan, zoals het tijdig indienen van de aanvragen.

⁵⁴ Soclink is een database die de Europese Commissie voor Socrates heeft aangemaakt. Elke nationaal agentschap brengt per aanvraag het onderwerp, de identiteit van de partners en de financiële middelen in. Het is raadpleegbaar door de Europese Commissie en de nationale agentschappen van elke lidstaat. De database is echter niet uitgebouwd voor statistische verwerking en analyse van de gegevens. Die gebeurt met een afzonderlijke rapportering.

⁵⁵ Een project met één of meer buitenlandse partners gaat pas door als minimum drie agentschappen de aanvraag goedkeuren. Binnen Erasmus bv. is elke hogeronderwijsinstelling een quotum toegewezen. De selectieprocedure hangt in de eerste plaats af van de aanvragen. Als de vraag groter is dan het aanbod, wordt op instellingsniveau of entiteitsniveau het evenwicht hersteld door o.a. loting of sollicitatiegesprekken.

Uit een audit van 9 januari 2006 door een auditkantoor in opdracht van de Europese Commissie blijkt dat bepaalde documenten uit de selectieprocedures niet gedateerd en ondertekend zijn. In sommige gevallen ontbreekt de onafhankelijkheidsverklaring van de leden van het selectiecomité en zijn de selectieprocedures onvoldoende gedocumenteerd. Het auditkantoor stelt wel dat de periode 2001-2003 voor het agentschap zeer moeilijk is geweest. In zijn reactie aan de Europese Commissie heeft het agentschap gemeld dat het voor alle selectierondes binnen de contracten 2006 de volledige selectieprocedure grondig zal documenteren en zal laten verlopen volgens de opgelegde methode. Tijdens het onderzoek van het Rekenhof heeft het agentschap aangetoond dat het ernstige inspanningen levert. Zo blijken de evaluatoren nu de verklaring van onafhankelijkheid te ondertekenen en kennen ze bij de beoordeling individuele en globale scores toe.

4.5 Toezicht

Toezicht door de Europese Commissie

In opdracht van de Europese Commissie wordt elk agentschap periodiek doorgelicht. In 2002-2003 heeft een auditkantoor de werking van het Vlaamse Socrates-agentschap onderzocht. Daarbij zijn alle overeenkomsten tussen de Europese Commissie en het agentschap voor de periode 2000-2006 aan bod gekomen. Het rapport is op 9 januari 2006 aan de Europese Commissie voorgelegd. Een van de bevindingen is dat de rapportering aan de Europese Commissie soms – zeer - laattijdig plaatsvindt. De audit wijt dit o.a. aan de inbedding van het agentschap in de Vlaamse administratie. Verschillende administraties zijn betrokken bij de rapportering en de personeelsleden van het agentschap zijn als ambtenaren ook belast met taken voor het departement. Het Rekenhof heeft tijdens zijn onderzoek eveneens laattijdige rapportering vastgesteld, bijvoorbeeld bij het eindrapport voor de actie Erasmus 2002. Ook het eindactiviteitenrapport, financiële rekeningen, narratief verslag en presentatierapport Erasmus 2003 zijn pas op 22 september 2005 en slechts partieel naar de Europese Commissie gestuurd, hoewel de deadline op 30 november 2004 was vastgelegd.

Andere

De rekenplichtige die de Europese gelden van het agentschap beheert, dient kwartaalstaten en een jaarlijkse beheersrekening te bezorgen aan het intern verzelfstandigd agentschap Centrale Accounting van het ministerie van Financiën en Begroting van de Vlaamse Gemeenschap, die ze vervolgens doorstuurt naar het Rekenhof.

De Inspectie van Financiën is in Vlaanderen bevoegd voor de certificering van de eindrapporten. Uit sommige certificeringen blijkt dat bepaalde terug te vorderen bedragen nog steeds niet zijn teruggestort. Bovendien schrijven de operationele handboeken van de Europese Commissie een aantal controles ter plaatse voor. Het agentschap blijkt die voorschriften niet altijd volledig na te leven. In de certificering van 16 februari

2006 van het finaal Erasmus-rapport 2003-2004 merkt de inspecteur van Financiën op dat het agentschap slechts 3 instellingen heeft bezocht in plaats van 5.

Tot slot valt het agentschap als dienst ingebed in de Vlaamse administratie onder het toezicht van de Interne Audit.

4.6 Conclusie

Het agentschap is ingebed in de Vlaamse administratie. Die keuze garandeert onvoldoende de vereiste scheiding tussen autoriteit en agentschap en leidt tot een aantal problemen op managementniveau. Van de Vlaamse cofinanciering had het agentschap geen overzicht beschikbaar. Het gehanteerde systeem van celkredieten waarborgt de financiële transparantie van de inkomsten en uitgaven van elk contract. De participatie van Vlaanderen aan bepaalde acties, zoals Erasmus en Grundtvig, is hoog. De deelname aan de Comenius-subactie individuele beurzen voor nascholing van het school- en onderwijspersoneel is laag. Dat is o.a. te wijten aan de Vlaamse regelgeving. Wegens de gedeeltelijke overlapping van de doelgroep met die van het Leonardo da Vinci-programma en mogelijk met Vlaamse subsidies, is dubbele financiering niet uitgesloten. De selectieprocedure was in het verleden soms onvoldoende gedocumenteerd. Bovendien komt het agentschap soms laattijdig tegemoet aan zijn Europese rapporteringsvereisten. Het toezicht van de Vlaamse overheid verloopt langs de Interne Audit en het intern verzelfstandigd agentschap Centrale Accounting. Ook het Rekenhof heeft controlerecht.

5 Jeugd

5.1 Inleiding

Het programma Jeugd ondersteunt (inter)nationale, buitenschoolse activiteiten van en voor jongeren. Het richt zich in principe tot jongeren tussen 15 en 25 jaar en tot jeugdwerkers. Het onderscheidt zich van Socrates en Leonardo Da Vinci doordat de klemtoon ligt op niet-formeel leren en op vrije tijd. Het programma is gestart in 2000 en loopt tot eind 2006. Het omvat onder andere activiteiten die al in voorgaande programma's bestonden, zoals *Jeugd voor Europa* en *Europees vrijwilligerswerk*.

Het programma is bij raadsbesluit 1031/2000/EG vastgesteld⁵⁶). Artikel 2 omschrijft de 4 doelstellingen:

- bevorderen van de actieve bijdrage van jongeren tot de Europese integratie;
- versterken van de zin voor solidariteit bij de jeugd;
- stimuleren van initiatief, ondernemingsgeest en creativiteit bij jongeren;
- verbeteren van de samenwerking op het gebied van jeugdzaken.

Vijf acties zijn opgezet om de doelstellingen te verwezenlijken:

- Actie 1: jeugd voor Europa: intracommunautaire uitwisselingen van groepen jongeren (actie 1.1) en uitwisselingen van groepen jongeren met derde landen (actie 1.2).
- Actie 2: Europees vrijwilligerswerk: intracommunautair (actie 2.1) en met derde landen (actie 2.2).
- Actie 3: jongereninitiatieven: deelname van jongeren aan vernieuwende en creatieve initiatieven en aan acties gericht op het sociale engagement op lokaal, regionaal, nationaal of Europees niveau.
- Actie 4: gezamenlijke acties met verwante communautaire programma's en acties op het gebied van jeugdzaken, onderwijs en beroepsopleiding.
- Actie 5: begeleidende maatregelen.

Actie 5.1 omvat opleiding en samenwerking met de actoren van het jeugdbeleid. Hieronder vallen o.m. bijscholingen, studiebezoeken, haalbaarheidsstudies, experimentele activiteiten.

Actie 5.2 heeft betrekking op voorlichting van jongeren en studies betreffende jongeren.

Actie 5.3 ondersteunt o.m. de informatieverzameling over maatregelen gericht op jongeren.

⁵⁶ Besluit 1031/2000/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 april 2000.

Actie 5.4 omvat de steun aan agentschappen, alsook de middelen voor de technische bijstand en de operationele ondersteuning van het programma.

Over de toegang tot het programma bepaalt het raadsbesluit dat de Europese Commissie en de lidstaten bijzondere inspanningen leveren voor jongeren die het om culturele, sociale, economische, fysieke, mentale of geografische redenen moeilijker hebben om deel te nemen aan relevante actieprogramma's op communautair, nationaal, regionaal en lokaal vlak, alsook voor kleine lokale groepen.

Het beheer van het programma is gemengd. Europese niet-gouvernementele organisaties dienen hun aanvraag rechtstreeks in bij de Europese Commissie. De andere aanvragers dienen hun dossier bij de agentschappen in. Ongeveer 10% van het budget wordt gecentraliseerd beheerd.

5.2 Nationale autoriteit en nationaal agentschap in Vlaanderen

De autoriteit in Vlaanderen is het intern verzelfstandigd agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen van het ministerie Cultuur, Jeugd, Sport en Media van de Vlaamse Gemeenschap. Vóór de hervormingen in het kader van beter bestuurlijk beleid was dat de afdeling Jeugd en Sport van de administratie Cultuur van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. De autoriteit is echter niet officieel aangesteld door de Vlaamse Regering.

België heeft voor elke gemeenschap een agentschap. Voor Vlaanderen is dat de vzw Jint. De Vlaamse Regering sluit tweejaarlijks met de vzw een beheersovereenkomst, die ook de formele aanwijzing als agentschap bevat. Als vzw staat de organisatie juridisch los van de Vlaamse Gemeenschap. De toetreding van de Vlaamse Regering tot Jint is met terugwerkende kracht decretaal onderbouwd⁵⁷). De Vlaamse Regering heeft de vzw in 1989 in samenspraak met de jeugdorganisaties opgericht als coördinatie-orgaan voor internationale jongerenwerking. De werking van Jint is dus ruimer dan zijn taak als agentschap. De vzw dient jaarlijks een voortgangsrapport en een financieel verslag in bij de administratie.

De vzw Jint heeft een gemengde beheersvorm, wat inhoudt dat de beheersorganen zijn samengesteld uit enerzijds leden voorgedragen door de Vlaamse Regering (in casu ambtenaren van de administratie Cultuur) en anderzijds vertegenwoordigers uit het jeugdwerk.

⁵⁷ Artikel 5, §8, van het decreet houdende regularisatie van de toetreding van de Vlaamse Regering tot verenigingen zonder winstgevend doel van 23 maart 1994.

5.3 Budgetten

5.3.1 Toewijzing van het Europese budget aan Vlaanderen

Omvang

Het referentiebudget voor de volledige programmaperiode 2000-2006 bedroeg 520 miljoen EUR. Dat bedrag is na toetreding van de 10 nieuwe lidstaten verhoogd tot 605 miljoen EUR⁽⁵⁸⁾.

Voor de volledige programmaperiode verloopt ongeveer 9,1 miljoen EUR langs het Vlaamse agentschap. De onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het Vlaamse budget. De bedragen zijn gebaseerd op de contracten tussen de Europese Commissie en het agentschap en waar mogelijk op de eindrapporten van afgesloten contracten. In de mate van het mogelijke betreffen de cijfers in de tabel finale uitgaven. De met (*) aangeduide cijfers betreffen de maximumbedragen zoals opgenomen in het contract. Zolang de programmaperiode en alle projecten niet definitief afgerond zijn, is het precieze bedrag waarop Vlaanderen recht heeft, niet bepaald.

<i>(in EUR)</i>								
Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Totaal
Actie 1.1	273.360	387.754	381.742	(*)374.928	(*)417.207	(*)385.214	(*)479.741	2.699.946
Actie 1.2		59.128			(*)82.250	(*)115.672	(*)98.811	355.861
Actie 2.1	228.548	287.683	373.885	(*)386.931	(*)428.126	(*)438.041	(*)515.427	2.658.641
Actie 2.2		17.672	27.393		(*)43.008	(*)34.978	(*)39.909	162.960
Actie 3.1	80.300	104.217	54.690	(*)78.960	(*)105.650	(*)94.889	(*)116.972	635.678
Actie 3.2		10.639	11.504	(*)34.669	(*)47.794	(*)50.812	(*)67.705	223.123
Actie 5.1.1	49.980	70.199	68.310	(*)50.702	(*)70.665	(*)51.216	(*)86.322	447.394
Actie 5.1.2			11.430		(*)41.503	(*)66.180	(*)49.538	168.651
Actie 5.1.3	30.286	21.539	35.119	(*)55.032	(*)80.641	(*)79.480	(*)90.279	392.376
Acties 1.2/2.2/5.1.2				(*)192.870				192.870
NA-werking	162.079	162.079	160.724	130.511	174.014	(*)180.189	(*)180.189	1.149.785
Totaal	824.553	1.120.910	1.124.796	1.304.603	1.490.858	1.496.671	1.724.893	9.087.285

Berekeningswijze

Het programmacomité beslist op voorstel van de Europese Commissie over de verdeling van het jaarbudget over de verschillende acties, over de percentages van het budget die centraal en decentraal zullen worden beheerd en vervolgens over de verdeling tussen de agentschappen. De verdeelsleutel is gebaseerd op het aantal jongeren tussen 15 en 25 jaar in de deelnemende landen, met een correctie voor het bruto binnenlands product en de afstand tussen de hoofdsteden.

⁵⁸ Artikel 4 van besluit 786/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004.

Vervolgens wordt de Europese bijdrage voor de werkingskosten van het agentschap berekend. Die omvat een basistoelage, met name een vast bedrag per land ongeacht de omvang van het agentschap. Omdat België als gefederaliseerde staat drie agentschappen telt, ontvangt ons land in surplus een bijkomende vergoeding van 30.000 EUR. Vervolgens verhoogt Europa de basistoelage met het aandeel van de lidstaat in de gedecentraliseerde acties. Die berekening steunt op dezelfde parameter als de bovenvermelde verdeelsleutel.

Het budget voor België wordt ten slotte verdeeld over de drie gemeenschappen. Op basis van een politieke overeenkomst gebeurt eerst een voorafname voor de Duitstalige Gemeenschap. Van het resterende bedrag krijgt Vlaanderen 59,5% en de Franse Gemeenschap 40,5%. De uiteindelijke definitieve bedragen staan vermeld in de jaarlijkse contracten tussen de agentschappen en de Europese Commissie voor de gedecentraliseerde acties en in de zogenaamde *operating agreements* voor de werkingskosten. Binnen de gedecentraliseerde acties kunnen de agentschappen tot 20% van het bedrag transfereren naar een andere actie.

Het Vlaamse budget is toereikend om alle ontvankelijke projecten te honoreren. Het wordt niet altijd volledig benut wegens een tekort aan projectvoorstellen.

5.3.2 Vlaamse cofinanciering

De totale kostprijs van een project wordt nooit volledig door het programma Jeugd gedragen. De projectindienaar is vrij voor de cofinanciering een beroep te doen op eigen werkingsmiddelen, sponsoring, eventueel andere subsidies, enz. Een belangrijk deel van de subsidie bestaat vaak uit lump sums (vaste bedragen) en flat rates (een vast bedrag per deelnemer per dag). Zo krijgt de zendorganisatie bij Europees vrijwilligerswerk een vast bedrag van 640 EUR en 24 EUR per vrijwilliger per maand vrijwilligerswerk, ongeacht de reële kosten. Voor die bedragen moet de promotor geen stavingsstukken indienen. Die werkwijze impliceert dat het agentschap geen zicht heeft op de totale kostprijs van een project en dus ook niet op de cofinanciering door de begunstigde of door andere financiers. Het is niet uitgesloten dat de Vlaamse Gemeenschap of andere overheden in bepaalde dossiers cofinancieren. Deze gegevens zijn evenwel niet beschikbaar.

De bijdrage van de Europese Commissie in de werkingskosten is opgenomen in de operating agreement. Naast de eerder toegelichte berekening van de bijdrage geldt de regel dat de Europese Commissie maximum 50% van de werkingskosten financiert. De operating agreement voorziet dus in een dubbel plafond. Als gevolg daarvan blijkt het Vlaamse agentschap in de praktijk eerder 65% dan 50% van de werkingskosten te dragen.

Behalve haar opdracht als agentschap voor jeugdprojecten in Vlaanderen, vervult de vzw nog een rol in twee Europese netwerken, met name

Eurodesk en Salto Center⁵⁹). De uitvoering van die twee opdrachten is opgenomen in aparte contracten. De Vlaamse cofinanciering daarvoor is beperkt. De verhouding Europa/Vlaanderen ligt in het kader van Eurodesk op ongeveer 60/40. Salto Center wordt nagenoeg volledig door Europa gefinancierd.

De onderstaande cijfers geven een beeld van de cofinanciering over de contractperiode 2005-2006:

	Vlaamse overheid	Europese Commissie	Andere (bv. deelne- mersbijdrage)	Totaal
NA-werking	590.623	360.377	0	951.000
Salto	26.572	350.000	12.500	389.072
Eurodesk	70.595	73.500	0	144.095
Totaal	687.790	783.877	12.500	1.484.167

De vzw Jint ontvangt van de Vlaamse overheid een subsidie, die is ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap onder basisallocatie 33.32 van programma 45.1 - jeugd en sport.

5.3.3 *Transparantie van de rekeningen*

Zowel het contract over de gedecentraliseerde acties, als het contract over de werkingsmiddelen bepaalt dat het agentschap een afzonderlijke rekening moet openen, opdat de Europese middelen kunnen worden onderscheiden van andere verrichtingen. De rekening mag enkel dienen voor verrichtingen in het kader van de overeenkomst. De referenties ervan zijn vermeld in het contract met de Europese Commissie. Een vermenging van Europese met andere middelen wordt op die manier voorkomen.

Voor de werkingsmiddelen van Jint bestaan twee rekeningen: één voor de Europese middelen en één voor de Vlaamse middelen. Dat laatste rekeningnummer is vastgelegd in de beheersovereenkomst en wordt ook gebruikt om de activiteiten van Jint te bekostigen die buiten de werking als agentschap vallen (zie ook onder 5.5).

⁵⁹ Eurodesk is een Europees netwerk dat jongeren en jeugdwerkers toegang biedt tot Europese informatie. Het netwerk wordt gefinancierd vanuit het programma Jeugd.

Salto Center is een Europese opdracht die aan negen agentschappen werd toevertrouwd. De bedoeling is dat de aangeduide agentschappen de andere bijstaan en zo een soort van netwerk voeden in het kader van sociale integratie van jongeren.

5.4 Uitvoering van het programma binnen Vlaanderen

5.4.1 Succes van het programma

Uit het voortgangsrapport 2005 van Jint blijkt dat groepsuitwisselingen (actie 1) en Europees vrijwilligerswerk (actie 2) de succesvolste acties zijn. Tussen 2001 en 2005 maken zij ongeveer 75 à 80% uit van het totaal aantal ingediende projecten. Bij actie 1 stelt zich soms het probleem dat Vlaanderen de aanvraag wel goedkeurt, maar het partnerland niet. Voor acties met landen buiten Europa is de vraag groter dan het budget (ongeveer 7%) toelaat. Voor projecten met jongeren uit bijzondere doelgroepen doet Vlaanderen het iets beter dan het Europese gemiddelde. Elke lidstaat vult het begrip bijzondere doelgroep wel anders in. Jint verstaat hieronder jongeren uit sociaaleconomisch achtergestelde milieus, uit etnische minderheidsgroepen en gehandicapte jongeren. De beheersovereenkomst schrijft voor dat 26% van het totaal aantal deelnemers uit een bijzondere doelgroep komt. Dat percentage wordt ruim overschreden. Vooral actie 1, groepsuitwisselingen, scoort goed met 41% van het totaal aantal projecten.

De verschillende acties scoren verschillend in de deelnemende landen. Dit heeft te maken met het nationaal beleid, het jeugdwerklandschap, cultuur, enz. Vlaanderen heeft gemiddeld méér, maar kleinere projecten. De actie future capital, een vervolgproject binnen Europees vrijwilligerswerk, scoort zwak, maar dat geldt voor alle deelnemende landen.

5.4.2 Dubbele financiering

Vanuit de doelstellingen van het programma Jeugd (vrijtijdsbesteding) en die van het Leonardo da Vinci- en het Socrates-programma (onderwijs), is de kans vrijwel onbestaande dat een project zowel voor Jeugd als voor een van de andere programma's in aanmerking komt. Het valt niet uit te sluiten dat een project nog andere Europese subsidies ontvangt. Jint gaat voor projecten van aanvragers uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wel systematisch bij het agentschap van de Franse Gemeenschap na of de aanvragen niet ook daar zijn ingediend.

Ook Vlaanderen voorziet in uiteenlopende subsidiëringmogelijkheden voor jeugdwerk, ook voor internationale projecten⁶⁰. Projecten in Europa zijn niet uitgesloten. Sommige specifieke subsidiereglementeringen bepalen wel dat betoelaging uitgesloten is voor activiteiten die in aanmerking komen voor Europese subsidieprogramma's. Voor andere subsidiemogelijkheden is het minder duidelijk of een project zowel door Europa als door Vlaanderen kan worden gesubsidieerd, bv. subsidies aan verenigingen voor bijzondere internationale projecten die beantwoorden aan de prioriteiten uit het Vlaamse jeugdbeleidsplan. In het aanvraag-

⁶⁰ Decreet van 29 maart 2002 op het Vlaams jeugdbeleid, zoals gewijzigd bij decreet van 8 juli 2005.

formulier voor die subsidie peilt de administratie wel naar inkomsten vanwege andere overheden en andere subsidievragen.

Aangezien een groot deel van de Europese toelagen op forfaitaire basis wordt gegeven en verschillende kanalen subsidies kunnen toekennen, bestaat een risico op overlappende subsidiëring. Een databank die alle gegevens over de betoelaging door verschillende overheden bevat, zou dat risico verminderen.

5.4.3 Selectieprocedure

De Europese Commissie heeft in de handleiding voor het programma Jeugd voor elke actie een aantal selectiecriteria vastgelegd (o.m. minimaal en maximaal aantal deelnemers, leeftijd, duur van het project, projectinhoud) en prioriteiten bepaald (bv. voorrang voor projecten waaraan verschillende landen deelnemen, projecten gericht op kwetsbare jongeren). Jint heeft die minimumstandaarden verder geconcretiseerd. Doordat het budget toereikend is om over alle ontvankelijke aanvragen gunstig te beslissen, heeft het agentschap nog geen kwaliteitscriteria ontwikkeld om op een objectieve wijze prioriteiten te stellen. Als het aantal aanvragen stijgt en het beschikbare budget ontoereikend wordt, zal het agentschap dergelijke criteria dienen te ontwikkelen.

Voor de evaluatie van de aanvragen heeft Jint voor elk type actie een checklist uitgewerkt. Aan de hand daarvan beoordeelt de dossierbehandelaar o.m. de volledigheid van de aanvraag en de conformiteit met formele en inhoudelijke criteria. Die werkwijze bevordert de eenvormigheid en objectiviteit. Voor elke actie zijn de procedurestappen voor de dossierbehandeling vastgelegd in een checklist. Uit controle van enkele dossiers blijkt dat het agentschap de procedure nauwgezet naleeft. Een selectiecommissie, bestaande uit ex-vrijwilligers, vertegenwoordigers van jeugdorganisaties en ambtenaren, geeft vervolgens een advies over de aanvragen. De raad van bestuur neemt de eigenlijke beslissing.

De overeenkomst tussen de Europese Commissie en de agentschappen bepaalt dat het agentschap alle noodzakelijke voorzorgen moet nemen om te vermijden dat belangenconflicten de onpartijdige en objectieve uitvoering van de overeenkomst in het gedrang brengen. Het agentschap moet de Europese Commissie onmiddellijk op de hoogte brengen van een dergelijke situatie, ook als het personen betreft die betrokken zijn bij de verwerking of selectie van aanvragen. Jint is zich ervan bewust dat de kans op belangenvermenging stijgt doordat de selectiecommissie en de raad van bestuur voor een belangrijk deel bestaan uit mensen uit het veld. Het is bijgevolg niet uitgesloten dat zij dossiers behandelen van organisaties die banden hebben met een van hun leden. Het is echter een beleidsoptie van de Vlaamse Regering de vertegenwoordiging van de sector te laten doorwegen in de samenstelling van de bestuursorganen van Jint. Het risico op misbruiken vermindert door de bestuursleden een schriftelijke verklaring te laten ondertekenen, door de aanwezigheid van drie ambtenaren in het bestuur en door de beslissingen met tweederde van de aanwezige stemmen te nemen. Doordat de kredieten toereikend zijn en aan alle aanvragen die aan de criteria vol-

doen in de praktijk gunstig gevolg wordt gegeven, zijn de praktische implicaties van eventuele belangenvermenging op dit moment gering.

5.5 Toezicht

Toezicht door de Europese Commissie

Ter uitvoering van de overeenkomst met de Europese Commissie legt het agentschap elk jaar op 31 december de financiële staten en onderliggende stukken voor die de Europese Commissie opvraagt. Het agentschap bezorgt eveneens de vereiste interimrapporten. Een bedrijfsrevisor attesteert alle financiële verslagen van Jint.

Vooraleer het agentschap de eindrapportering over de uitvoering van het programma (ten laatste op 30 november 2009) aan de Europese Commissie bezorgt, dient een externe audit van de financiële staten en de onderliggende rekeningen en transacties plaats te vinden.

In 2005 voerde een extern bureau in opdracht van de Europese Commissie een financiële audit uit van de rekeningen betreffende de werkingskosten voor de periode 1 april 2001 tot 31 maart 2003, alsook een systeemaudit bij Jint.

Toezicht door de Vlaamse overheid

Het decreet van 29 maart 2002 schrijft voor dat de administratie dient toe te zien op de subsidiëringsvoorwaarden en de bepalingen in de beheersovereenkomst. Dat toezicht omvat de gehele werking van Jint. De beheersovereenkomst, die geldt voor de periode 1 januari 2005 tot 31 december 2006, bevat o.a. enkele strategische en operationele doelstellingen en bijhorende indicatoren voor het programma Jeugd, vooral inzake promotie van het programma. Jint rapporteert daarover in een jaarlijks voortgangsrapport, dat ook een overzicht bevat van de gerealiseerde activiteiten, verslagen van de algemene vergadering, een financieel verslag met balans en analytische resultatenrekening en een verslag van een erkend bedrijfsrevisor of accountant. De administratie controleert de documenten en legt gedurende de looptijd van de overeenkomst minstens één bezoek ter plaatse af om de werking van Jint te evalueren. Als de administratie vaststelt dat niet is voldaan aan de subsidiëringsvoorwaarden of aan de bepalingen van de beheersovereenkomst, kan ze de subsidies uiteindelijk stopzetten of verminderen.

Het financieel verslag bevat geen uitsplitsing van de kosten die Jint maakt voor de activiteiten als agentschap en de kosten voor andere activiteiten, zodat op basis van dat document niet duidelijk is hoeveel van de subsidie die is vermeld in de beheersovereenkomst dient voor de werking als agentschap. Die gegevens zijn bij Jint wel beschikbaar, aangezien de vzw de definitieve afrekening van de werkingskosten bij de Europese Commissie moet indienen.

5.6 Conclusie

De vzw Jint heeft naast haar taken als agentschap nog andere taken. Per contract met Europa opent Jint een aparte bankrekening, wat de opvolging van de financiële middelen transparant maakt. De vzw heeft, mede door de aard van de subsidiëring, geen zicht op het bedrag van de Vlaamse cofinanciering. Overlapping tussen Vlaamse en Europese financiering van bepaalde projecten is niet uitgesloten. Omdat het Europees budget toereikend is, heeft Jint nog geen kwaliteitscriteria voor de aanvragen ontwikkeld. De selectiecommissie en het bestuur bestaan voor een belangrijk deel uit mensen uit het veld, wat een risico op belangenvermenging inhoudt. Jint rapporteert aan de Europese Commissie en aan de Vlaamse overheid. Het financieel verslag bevat echter geen uitsplitsing van de kosten die de vzw maakt als agentschap en de kosten voor haar andere activiteiten.

6 Programmaperiode 2007-2013

Op 14 juli 2006 heeft de Europese Commissie voorstellen aangenomen voor de nieuwe generatie communautaire programma's op het gebied van onderwijs, jeugd, cultuur en de audiovisuele sector. De programma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd zullen er in de programmaperiode 2007-2013 enigszins anders uitzien. Het programma Jeugd blijft zelfstandig bestaan. De programma's Leonardo da Vinci en Socrates zullen samengaan in een nieuw Levenslang Leren Programma⁶¹). Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste kenmerken van de nieuwe programma's.

6.1 Levenslang Leren Programma

Het Levenslang Leren Programma is opgebouwd rond de vier sectorale programma's Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci en Grundtvig. Daarnaast omvat het nieuwe programma enkele nieuwe initiatieven en bestaande acties. Schematisch voorgesteld ziet het programma er als volgt uit:

Levenslang Leren Programma			
Comenius schoolonderwijs	Erasmus Hoger onderwijs	Leonardo da Vinci Beroepsonderwijs en - opleiding	Grundtvig volwassenenonderwijs
Transversaal programma 4 sleutelactiviteiten: beleidssamenwerking, talenkennis, ICT en disseminatie			
Jean Monnet programma 3 sleutelactiviteiten: Jean Monnet-actie, Europese instellingen rond integratie, andere Europese instellingen			

Het zogenaamde transversale programma is de belangrijkste vernieuwing. Het is gericht op werkzaamheden die verder gaan dan de sectorale programma's. Het is de bedoeling Europese samenwerking te bevorderen op terreinen die twee of meer sectorale programma's bestrijken en convergentie tussen de onderwijs- en beroepsopleidingsstelsels te stimuleren.

Speerpunten in het Jean Monnet-programma zijn universitair onderwijs en onderzoek op het gebied van de Europese integratie, alsook steunverlening aan instellingen en verenigingen die zich in Europees verband met algemeen vormend onderwijs en beroepsopleidingen bezighouden.

⁶¹ Op 1 januari 2007 is de vzw EPOS opgericht ter vervanging van de vroegere agentschappen Socrates en Leonardo da Vinci. De vzw is belast met de opvolging en begeleiding van de activiteiten die in Vlaanderen in het kader van het nieuwe programma voor levenslang leren worden ontwikkeld.

De Europese Commissie stelt voor een nog groter aandeel van het programma in handen te geven van agentschappen. Een netwerk van goed functionerende agentschappen is bijgevolg noodzakelijk. Volgens de commissie zal dat een verhoging vereisen van ongeveer 15% van de nationale cofinanciering voor werkingskosten. Zij stelt als voorwaarde dat het agentschap een aparte entiteit is, die geen andere activiteiten naast het programma uitvoert. Zij wenst geen integratie met andere structuren of geen inbedding in een ministerie. Waar vroeger de Europese Commissie per agentschap contracten sloot afhankelijk van de diverse maatregelen en de werking, zal ze die nu bundelen in één contract.

De werking met één agentschap en één contract zal meer flexibiliteit toelaten onder de vorm van verschuivingen van budgetten tussen diverse maatregelen. Over de volledige programmaperiode voorziet de Europese Commissie in haar oorspronkelijk voorstel in een budget van ongeveer 6,97 miljard EUR.

6.2 Jeugd in actie

Voor het programma *Jeugd in actie* trekt de Europese Commissie in haar oorspronkelijk voorstel een budget uit van 915 miljoen EUR. Het programma zal een grotere decentralisatie kennen dan het vorige. De doelgroep wordt uitgebreid naar jongeren tussen de 13 en 30. Bovendien mogen de jongeren ook uit niet-lidstaten komen, met name derde landen die onder het nieuwe nabuurschapsbeleid vallen.

Jeugd in actie omvat verschillende acties, zoals:

- uitwisselingen van jongeren: mikt op 35 000 projecten uiterlijk 2013;
- Europees vrijwilligerswerk: mikt op 10 000 vrijwilligers per jaar;
- Jeugd voor de wereld: ontwikkelingsprojecten met derde landen.

7 Conclusie

In Vlaanderen oefenen niet alle agentschappen uitsluitend Europese activiteiten uit. Dat heeft soms nadelige gevolgen voor hun werking of voor de transparantie van de werkingsmiddelen. De verhouding tussen autoriteit en agentschap is niet altijd duidelijk vastgelegd in een overeenkomst. Bovendien heeft de Vlaamse Regering niet alle autoriteiten en agentschappen formeel aangewezen.

De Vlaamse overheid legt weinig interesse aan de dag voor de Vlaamse actieprogramma's, hoewel zij de financiële verantwoordelijkheid draagt voor de werking van het agentschap. In tegenstelling tot de Europese Commissie oefent zij nauwelijks toezicht uit op de programma's en de uitvoerders. De totale omvang van de Vlaamse cofinanciering is evenmin bekend.

Vanuit Europees perspectief blijken de actieprogramma's in Vlaanderen succesvol te zijn. De Vlaamse projecten zijn doorgaans van goede tot zeer goede kwaliteit. Voor sommige acties is de participatie van de doelgroepen gering. Die vaststelling geldt meestal niet alleen voor Vlaanderen, maar voor alle deelnemende landen. Toch komen soms ook belemmeringen in de Vlaamse regelgeving voor. Het beschikbare budget voor Vlaamse jeugdprojecten wordt niet altijd volledig benut bij gebrek aan voldoende projecten. Bij de selectie van projecten kunnen mogelijk medewerkers betrokken zijn uit organisaties die in principe ook projecten kunnen indienen.

De doelstellingen en doelgroepen van de programma's hebben raakvlakken met elkaar en met andere Europese en Vlaamse initiatieven. Er zijn onvoldoende sluitende procedures uitgewerkt om dubbele financiering te vermijden.

8 Aanbevelingen

- De Vlaamse Regering dient de aanstelling van de nationale autoriteit en het nationaal agentschap waar nodig te actualiseren. Het statuut van ieder agentschap moet tegemoet komen aan de Europese vereisten. De samenwerking tussen autoriteit en agentschap moet worden geformaliseerd in een overeenkomst.
- Om de uitvoering van de programma's in Vlaanderen te kunnen opvolgen, is het raadzaam ook op Vlaams niveau toezicht te organiseren of te voorzien in rapportering van de autoriteit aan de Vlaamse overheid.
- De agentschappen dienen de Vlaamse cofinanciering in de werkingskosten enerzijds en in de diverse projecten anderzijds om redenen van financiële transparantie in een centraal overzicht bij te houden.
- Om de toegekende Europese gelden ten volle te benutten, dienen de agentschappen de promotie van bepaalde actieprogramma's op te drijven. Bepalingen in de Vlaamse regelgeving die deelname aan acties bemoeilijken, kunnen worden weggenomen.
- Om de mogelijkheid tot dubbele financiering van eenzelfde project uit te sluiten, dienen de agentschappen duidelijke procedures uit te werken en de samenwerking en communicatie met andere instanties te bevorderen.
- Bij de selectie van projecten dient de onafhankelijkheid van de evaluator gewaarborgd te zijn.

9 Antwoord van de ministers

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming antwoordde op 16 januari 2007 dat hij zich kan vinden in het verslag. Hij lichtte wel toe dat het op het eerste gezicht beperkte percentage Vlaamse Erasmus-studenten (1,7%) te wijten is aan een momenteel niet zo nauwkeurige berekeningswijze. De administratie zou werken aan een formule die een accurater beeld van de participatiegraad geeft.

De Vlaamse minister van Jeugd formuleerde op 18 januari 2007 een beperkt aantal opmerkingen:

- De stelling dat Europa de voorkeur geeft aan agentschappen die niet in een andere structuur zijn geïntegreerd en geen andere taken op zich nemen, is niet op die wijze verwoord in de Europese richtlijnen voor het nieuwe Jeugdprogramma.
- De aanstelling van mensen uit de sector Jeugd in het bestuur en de selectiecommissie is een bewuste keuze en noodzakelijk om de projectaanvragen behoorlijk te kunnen beoordelen. De minister is ervan overtuigd dat er voldoende garanties zijn ingebouwd om belangenvermenging uit te sluiten.
- Het budget voor het nieuwe Jeugdprogramma over de periode 2007-2013 zou volgens de administratie 885 miljoen EUR belopen.
- Omdat de Vlaamse overheid een aantal bestuurders van de vzw Jint aanwijst, is het voor haar wel mogelijk toezicht te houden op de activiteiten van de vzw.

Bijlage 1 Antwoord van de ministers

1 Antwoord van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming

16 januari 2007

Betreft: Rapport over de Europese actieprogramma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd

Geachte Heer Eerste Voorzitter,

Ik ontving goed het voorontwerp van verslag over de Europese actieprogramma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd.

Eerst en vooral wil ik het Rekenhof danken voor de zorgvuldigheid en de grondigheid waarmee zij dit dossier onderzocht heeft.

Wij zien deze nota als een instrument voor kwaliteitsverbetering met waardevolle aanbevelingen voor de werking van het nieuw op te richten agentschap ter uitvoering van de volgende generatie: een "Leven Lang Leren Programma".

Uw aanbevelingen zijn dan ook grondig onderzocht door de personeelsleden die voor het ogenblik betrokken zijn bij de werking van het Socrates-agentschap.

Ik sluit mij aan bij de commentaar en de voorstellen die de betrokken administratie formuleerde in haar brief aan u van 31 oktober 2006.

Graag zou ik toch nog een verdere nuance willen aanbrengen in verband met het succes van de programma's.

Op pagina 42 van het verslag staat vermeld dat de participatiegraad aan ERASMUS 1,7% zou bedragen. Dit percentage is berekend door het aantal deelnemende studenten van het betreffende academiejaar te delen door het totaal aantal studenten in het Vlaams hoger onderwijs voor dat jaar. Deze redenering is echter niet correct omdat studenten van het eerste jaar uitgesloten zijn van deelname aan ERASMUS en ook omdat studenten slechts eenmaal tijdens hun opleiding kunnen deelnemen aan ERASMUS. Dit betekent concreet dat het aantal studenten uit het hoger onderwijs dat men gebruikt als basis voor de vergelijking veel kleiner is en daardoor het participatiepercentage hoger. De administratie werkt op dit ogenblik aan een berekeningsformule die een accurater beeld van de participatiegraad van ERASMUS tijdens SOCRATES II (2000-2006) zal brengen.

Bovendien moet ook worden benadrukt dat de invloed van ERASMUS op de internationalisering van het Vlaams HO verder gaat dan alleen de participatiegraad van de studentenmobiliteit.

Tenslotte wil ik nog in het bijzonder uw medewerkers danken voor de open en vlotte sfeer waarin dit onderzoek werd verricht.

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

2 Antwoord van de Vlaamse minister van Jeugd

18 januari 2007

Betreft: Rapport over de Europese actieprogramma's Leonardo da Vinci, Socrates en Jeugd

Geachte,

Ik heb het rapport over de Europese actieprogramma's Leonardo, Socrates en Jeugd goed ontvangen en heb met interesse de opmerkingen en suggesties doorgenomen. Ik wens bij dit rapport volgende opmerkingen te maken.

Zowel in de tekst als in de samenvatting stelt u dat sommige agentschappen niet conform zijn aan de Europese regelgeving, op basis van de stelling dat Europa de voorkeur geeft aan een agentschap dat niet in een andere structuur is geïntegreerd en dat geen andere taken uitvoert. Ik heb echter geen weet van deze voorkeur van de Europese Commissie, toch niet met betrekking tot het programma Jeugd. In de nieuwe richtlijnen voor het nieuwe programma Jeugd staat vermeld dat het nationale agentschap een structuur kan zijn die ingebed of aangehecht is aan een bestaande structuur in het betrokken beleidsdomein jeugd. Voor het nieuwe Europese Jeugdprogramma zijn de richtlijnen duidelijk: De (overheids)dienst die instaat voor de uitvoering van het programma kan niet het ministerie zelf zijn. Artikel 8, 6°, b, i, zegt: "het als nationaal agentschap opgericht of aangewezen orgaan bezit rechtspersoonlijkheid of maakt deel uit van een organisatie met rechtspersoonlijkheid (en valt onder het nationale recht van het programmaland). Een ministerie kan niet als nationaal agentschap worden aangegeven;" (Besluit Nr. 1719/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 november 2006 tot vaststelling van het programma "Jeugd in actie" voor de periode 2007-2013; Publicatieblad van de Europese Unie, 24.11.2006).

In het besluit op p. 55 staat dat er een risico bestaat op belangenvermenging aangezien de selectiecommissie en het bestuur voor een belangrijk deel uit mensen uit het veld bestaat.

Het is een bewuste keuze van de regering om mensen uit de sector ook hun verantwoordelijkheid te laten opnemen in het bestuur van een organisatie als JINT. De bestuurders worden hiervoor met zorg aangeduid. Ook voor de selectiecommissie is het belangrijk dat ook mensen die dicht genoeg bij de praktijk staan hierin vertegenwoordigd zijn om tot een kwalitatieve beoordeling van de aanvragen te komen. Ik kan begrijpen dat u hier aanhaalt dat de mogelijkheid tot belangenvermenging bestaat. Ik ben er stellig van overtuigd dat er zowel bij de keuze van de betrokkenen alsook in de procedures voldoende garanties zijn ingebouwd om belangenvermenging uit te sluiten.

In het rapport is er sprake dat het nieuwe programma jeugd een budget van 915 miljoen krijgt. Volgens de informatie die ik van mijn administratie kreeg zou het gaan om een budget van 885 miljoen euro.

In de samenvatting op p 8 besluit het rapport met de opmerking dat de Vlaamse overheid weinig toezicht uitoefent op de activiteiten van de agentschappen. Een deel van het bestuur van JINT wordt momenteel aangeduid door de Vlaamse overheid (in casu ambtenaren van de IVA sociaal cultureel werk voor jeugd en volwassenen) Dit biedt de mogelijkheid om als Vlaamse overheid maximaal toezicht te houden op de activiteiten door de vzw JINT.

Met hoogachting,

Bert Anciaux
Vlaams minister

druk	Albe De Coker
adres	Rekenhof Regentschapsstraat 2 B-1000 Brussel
tel	02-551 81 11
fax	02-551 86 22
website	www.rekenhof.be